

L'AMBAIXADA A TUNIS DE GUILLEM DE CLARIANA I DE BENET BLANQUES (1345)

SUMARI

1. Introducció.-2. Els preparatius de l'ambaixada.-3. L'adob de les galeres: a) El personal. b) Salaris. c) L'alimentació. d) El material. e) Els transports.-4. La tripulació.-5. La barca.-6. La partença.-7. Resultat de l'ambaixada.-Apèndix.

L'objecte d'aquest treball és estudiar l'armament naval que va comportar l'ambaixada que Pere el Cerimoniós va enviar a Tunis, la primavera de l'any 1345. L'estudiaré servint-nos d'un quadern de comptes d'aquest armament, que es troba a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, Secció del Reial Patrimoni, Sèrie Mestre Racional, registre 2277/3.A (Citat en endavant: ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A) ¹.

1. INTRODUCCIÓ

Les relacions entre la Corona catalano-aragonesa i l'estat d'Ifriqiya es varen iniciar en temps de Jaume el Conqueridor i foren ben intenses al llarg del regnat de Jaume II; amb Alfons el Benigne es refredaren considerablement ² i es reemprengueren una altra vegada, amb Pere el Cerimoniós.

Pel que fa als primers anys de l'època de l'esmentat monarca, les relacions amb Ifriqiya varen ésser objecte d'estudi per part de Brunschvig, a l'obra ja citada ³, però molt especialment al seu article *Documents inédits sur les relations entre la Couronne d'Aragon et la Berbérie orientale au XIVe siècle*, redactat mitjançant documents del registre de cancelleria 555 de l'Arxiu de la Corona d'Aragó ⁴. Seguint aquest autor

1. El quadern fou descobert per la nostra companya, la Dra. Maria Teresa Ferrer i Mallol, Directora de la Institució Milà i Fontanals del CSIC, a Barcelona, en les seves constants recerques a l'esmentat Arxiu, i va tenir l'amabilitat d'indicar-nos-el per a un possible treball, per la qual cosa li manifestem, des d'aquí, el nostre agraïment, no només per la indicació del manuscrit, sinó també per haver-nos resolt molts dubtes a l'hora de transcriure'l.

Relacionat amb la dita ambaixada, encara hem trobat alguns documents dins els registres de cancelleria corresponents al regnat de Pere el Cerimoniós (sèrie Maioricarum), així mateix de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, els quals també utilitzem i copiem a l'Apèndix, i que ens han permès d'aclarir alguns punts sobre la preparació d'aquella ambaixada.

2. Vegeu, entre d'altres, les següents obres: Àngeles MASIA DE ROS, *La Corona de Aragón y los Estados del Norte de África*, Barcelona, Instituto Español de Estudios Mediterráneos, 1951; Charles E. DUFOURCQ, *Les activités politiques et économiques des catalans en Tunisie et en Algérie Orientale, de 1262 à 1337*, «Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona», XIX (1946), pàgs. 5-96; ÍDEM, *Documents inédits sur la politique ifrikyenne de la Couronne d'Aragon*, «Analecta Sacra Tarraconensia», XXV (1952), pàgs. 255-291; ÍDEM, *L'Espagne catalane et le Maghrib aux XIIIe et XIVe siècles (de 1212 à 1331)*, París, P.U.F., 1966. També Robert BRUNSCHVIG, *La Berbérie Orientale sous les hafides des origines à la fin du XVe siècle*, 2 vols., reed., París 1982.

3. Pàgs. 161-162.

4. Pàgs. 235-265.

direm que, en començar a regnar Pere el Cerimoniós, l'any 1336, el sultà de Tunis, Abú Bakr, li va enviar una ambaixada amb l'encàrrec de renovar els antics tractats de pau i de comerç, especialment el que havia estat signat l'any 1323. Però el fet que les peticions del rei català fossin tan exagerades, per una banda, i que la situació política del sultà s'hagués afiançat, per l'altra, varen fer que aquest darrer rebutgés la signatura de l'esmentada pau ⁵.

L'obertura de noves negociacions es va produir l'any 1344. D'aquest fet també n'estem ben informats per Brunschvig, dins l'article citat. L'ambaixada la varen portar a terme el cavaller i conseller reial, Guillem de Clariana, i el mallorquí, Benet Blanques. Aquests ambaixadors, per encàrrec de Pere el Cerimoniós, ja rei de Mallorca, havien de reclamar a Abú Bakr 14.500 dobles d'or, per l'ajuda que la flota mallorquina li havia prestat alguns anys abans contra els zeyanides; però, a més, a títol de préstec, li demanaven el pagament d'una altra quantitat, que podia ésser de 20, 15 ó 10 mil dobles d'or, la qual es podia efectuar en joies o en d'altres objectes de valor. Els missatgers estaven autoritzats a signar una pau per sis anys o menys, si el sultà ho acceptava. Si no, abandonarien el país i recomençarien les hostilitats ⁶.

Continua dient Brunschvig que aquestes enèrgiques instruccions acabaven amb dues recomanacions: l'una, que un tunisenc refugiat en terres del rei d'Aragó pogués retornar al seu país; i, l'altra, a favor d'uns captius cristians detinguts a la Barbaria oriental, la llibertat del quals havia d'obtenir-se si hom volia arribar a un tractat de pau ⁷.

2. ELS PREPARATIUS DE L'AMBAIXADA

Fins aquí hem parlat del contingut i de la finalitat de l'ambaixada; ara, en donarem compte dels preparatius, que varen començar la tardor de l'any 1344.

Els ambaixadors ja hem dit que en foren Guillem de Clariana, cavaller i conseller reial, i Benet Blanques, ciutadà de Mallorca. El 26 d'octubre de 1344, Pere el Cerimoniós pregava Benet Blanques que, juntament amb Clariana, parlessin de l'afer de

5. BRUNSCHVIG, *Documents*, pàgs. 237-239. Recordem el contingut del tractat signat entre Abú Bakr i Jaume II, el 1er de maig de 1323. El text, particularment detallat sobre els drets i franquícies que tindrien els catalans a Ifríqiya, acabava amb les següents clàusules: Abú Bakr es beneficiaria, en cas de necessitat, de l'ajuda de les naus de guerra catalano-aragoneses (entre una i vuit galeres), a raó de 3.000 dobles d'or per unitat i per períodes de quatre mesos, però, a canvi d'això, es comprometia a donar a Jaume II, cada any, mentre durés la pau, 4.000 dobles, 3.000 a Tunis i 1.000 a Bugia. És gairebé segur que Abú Bakr no va arribar mai a beneficiar-se d'aquest tractat, que posava ben de manifest la inferioritat de l'estat hafside (BRUNSCHVIG, *La Berbérie Orientale*, I, pàg. 154; DUFOURCQ, *L'Espagne catalane*, pàg. 506).

6. BRUNSCHVIG, *Documents*, pàgs. 241-242. A l'apèndix de l'esmentat treball, aquest autor publica els següents documents, tots del registre 555 de l'Arxiu de la Corona d'Aragó: una carta credencial, segons la qual el Cerimoniós designa Guillem de Clariana i Benet Blanques com a ambaixadors prop d'Abú Bakr (pàgs. 254-255, doc. 8); una altra carta credencial donant plens poders als ambaixadors per a signar la pau amb el rei de Tunis, si arribaven a un acord (pàg. 255, doc. 3); i també edita les instruccions donades pel rei als esmentats nuncis (pàgs. 255-258, doc. 10) (Vegeu també ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A, fol 3 r.).

7. En efecte, relacionat amb això, hem trobat un document del 6 de novembre de 1344, segons el qual Pere el Cerimoniós manava a Arnau d'Erill, governador de Mallorca, que, per tal d'obtenir el rescat d'uns cristians captius en poder del rei de Tunis, deixés en llibertat dos sarraïns procedents de l'illa de Gerba, que es trobaven en mans de mercaders mallorquins, rescabant-los del preu que n'havien pagat i de la quantitat de 2 sous per lliura, segons costum de Mallorca (ACA, Cancelleria [en endavant C], registre [en endavant reg.] 1408, fol. 134 r.).

l'ambaixada amb Mateu de Besanta, ja que aquest darrer en fou el promotor ⁸. En efecte, Besanta, com a cònsol que era de Tunis, va aconseguir que el sultà iniciés les negociacions amb el rei català. Va entrevistar-se amb Abú Bakr, a títol privat, i en va rebre una carta per al monarca catalano-aragonès, que permetia de pensar en una represa de les esmentades negociacions ⁹.

El quadern de comptes ens diu que el trasllat dels ambaixadors a Tunis va fer-se mitjançant dues galeres (una de grossa i una altra de sotil o lleugera), acompanyades d'una barca armada ¹⁰. El 26 d'octubre de 1344, des de Barcelona, Pere el Cerimoniós manava al governador del regne de Mallorca, Arnau d'Erill, que fes preparar dues galeres, de les millors que hi hagués a Mallorca i les lliurés a Mateu de Besanta, que era l'encarregat d'armar-les ¹¹. Dos dies després, el rei demanava als jurats i prohoms de Mallorca que donessin al governador de l'illa, Arnau d'Erill, quan els les demanés, dues galeres, bones per a navegar, de les millors que tinguessin, amb totes llurs xàrcies, les quals naus els serien retornades en acabar el viatge ¹².

Com ja ho hem dit, Pere el Cerimoniós va decidir encarregar l'armament de les naus al cònsol de Tunis, Mateu de Besanta. Per això, el 28 d'octubre de 1344, li va assignar la quantitat de 22.000 sous barcelonins i li mana que tots els diners que li fessin falta, per damunt d'aquesta quantitat, els bestragués del seu propi peculí i que tot allò que hagués bestret s'ho cobrés del diners que el sultà de Tunis tenia l'obligació de pagar, sense haver-ne de retre comptes a cap oficial reial ¹³.

Besanta, en el seu quadern de comptes, fa menció d'haver rebut aquests 22.000 sous. Allí ho expressa en lliures (1.100 lliures). Recordem que la lliura comprèn 20 sous ¹⁴. El mateix dia, 28 d'octubre, Pere el Cerimoniós donava ordre al porter reial, Bonanat de Cases Gemes que, del primer numerari que arribés a les seves mans, consistent en un cert nombre de florins que la cúria havia de percebre, en lliurés, sense dilació, a Mateu de Besanta, la quantitat d'11.000 sous barcelonins, quantitat que va decidir que fos assignada a aquest darrer, juntament amb 11.000 sous més que li havien de donar els procuradors del reial patrimoni en el regne de Mallorca, per tal que pogués

8. ACA, C, reg. 1409, fol. 127 v. (1344, octubre, 26. Barcelona). Apèndix, document 1.

9. Hem de dir que ja, temps enrera, el pare de Mateu de Besanta, Pere, havia servit també d'intermediari diplomàtic entre el rei de Mallorca i Abú Bakr (BRUNSCHVIG, *Documents*, pàg. 241). Remarquem que aquest autor diu que Mateu va anar a Tunis per a comerciar i al quadern de comptes, ell mateix s'hi defineix com a mercader de Mallorca (fols. 1 r. i 3 r.); en canvi, en molts documents consta com a cònsol de l'esmentada ciutat nord-africana (ACA, C, reg. 1409, fol. 127 v. [Apèndix, doc. 1]; fols. 127 r.-127 v. [Apèndix, doc. 2]; fols. 128 v.-129 r. [Ap. doc. 4]; fols. 128 r.-128 v. [Ap. doc. 5]; fol. 128 r. [Ap. doc. 6]; fol. 132 v. [Ap. doc. 7]. Vegeu també ACA, C, reg. 555, fols. 118 v.-119 v. Es tracta d'uns capítols en els quals Mateu de Besanta resumeix tot el que va fer respecte al regne de Tunis.

Pel que fa a Benet Blanques, hem de recordar que era un home ja gran que comptava amb una llarga tradició en el regne d'Ifríqiya. El 12 de novembre de 1302, ell havia estat nomenat primer cònsol de Mallorca a Bugia (Vegeu DUFOURCQ, *L'Espagne catalane*, pàgs. 84 nota 3, 421 i ss.).

10. ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A, fols. 1 r. i 3 r.

11. ACA, C, reg. 1409, fols. 127 r.-127 v. (1344, octubre, 26. Barcelona). Ap. doc. 2.

12. ACA, C, reg. 1409, fol. 128 r. (1344, octubre, 28. Barcelona). Ap. doc. 3. En el quadern de comptes, Besanta també fa menció d'aquest fet (ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A, fol. 3 r.).

13. ACA, C, reg. 1409, fols. 128 v.-129 r. (1344, octubre, 28. Barcelona). Ap. doc. 4: «nos tradi vobis mandamus viginti duos mille solidos barchinonenses, sub condicione, videlicet, quod vos, de proprio, teneamini et habeatis bistrare et solvere quicquid dicte galee et apparatus nunciorum deconstiterint ultra viginti duos mille solidos supradictos. Et quod vos recuperetis quicquid bistraxeritis pro predictis, ex eo quod dictus rex Tunicii debet seu exolvere faciet, racione expensarum armamento galearum predictarum...»

14. ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A, fol 3 r.

armar totes dues galeres. Afegeix que, si aquests procuradors no fessin a mans de Besanta els esmentats 11.000 sous, ell els hi lliurés de la quantitat de florins consignada, de tal manera que Besanta reunís, sens falta, els 22.000 sous (1.100 lliures) i rebés d'ell les apoques corresponents¹⁵. El mateix diu el rei a Bernat Morera i a Bertran Roig, procuradors del seu patrimoni a Mallorca, però a l'inrevés, és a dir: que paguin a Besanta 11.000 sous barcelonins; que Bonanat de Cases Gemes li n'ha de donar 11.000 més, però que si aquest es retardés en el pagament, els hi avancessin ells¹⁶.

A més d'això, el 20 de novembre de 1344, Pere el Cerimoniós ordenava a Arnau d'Erill, governador del regne de Mallorca que, al més aviat possible, fes un complement de diners a Besanta, per tal d'afrontar les despeses de l'armament de les galeres i dels nuncis¹⁷. Besanta, en el seu quadern de comptes, dóna raó d'aquest complement monetari. Diu que ha rebut del porter reial, Bonanat de Cases Gemes, 222 lliures, 13 sous i 4 diners mallorquins¹⁸.

3. L'ADOB DE LES GALERES

Malgrat que el rei va recomanar als jurats de Mallorca que per a l'ambaixada donessin dues galeres, entre les millors que tinguessin¹⁹, aquestes naus no estaven en condicions de fer-se a la mar i convenia que fossin adobades i espalmades abans de ser armades. Besanta va haver d'ocupar-se d'aquests afers; va haver d'armar, així mateix, una barca. Amb tot això va esmerçar els diners que havia rebut de la cort, als quals ja hem al·ludit i encara n'hi va haver d'afegir dels seus, com ja ho hem vist també²⁰.

a) *El personal*

Segons ho explica Mateu de Besanta, al seu quadern de comptes, la reparació de les dues galeres destinades a la missatgeria a la cort de Tunis va iniciar-se el dia 16 de novembre de l'any 1344²¹.

Hi varen intervenir més d'una vintena d'obers sense qualificar (fols. 4 r.-6 r.), que treballaren al costat o a les ordres de tres mestres d'aixa o fusters constructors de naus (fol. 8 v.), de dos mestres calafats majors i de vint-i-set mestres calafats (fols. 6 v.-8 v.). La feina dels calafats consistia a tapar les junteres de les posts o taules de les naus amb estopa i pega, perquè no hi entrés aigua. Entre els calafats hi havia un italià: Joan de Messina (fol. 7 r.). Molts d'ells comptaven amb un fadrí o aprenent al seu costat (fols. 6 v.-8 v.). També hi treballaren dos remolars o constructors de rem (fol. 9 r.).

15. ACA, C, reg. 1409, fols 128 r.-128 v. (1344, octubre, 28. Barcelona). Ap. doc. 5.

16. ACA, C, reg. 1409, fol. 128 r. (1344, octubre, 28. Barcelona). Ap. doc. 6.

17. ACA, C, reg. 1409, fol. 132 v. (1344, novembre, 20. Barcelona). Ap. doc. 7.

18. ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A, fol. 1 v.

19. ACA, C, reg. 1409, fol. 128 r. (1344, octubre, 28. Barcelona). Ap. doc. 3.

20. Vegeu la nota 13. Besanta encara va haver de fer una aportació personal de més de 1.000 lliures. Així es dedueix de les seves anotacions al llibre de comptes.

21. ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A, fols. 4 r.-14 v. Per tal de no multiplicar excessivament el nombre de notes, indicarem dintre del text, entre parèntesis, els folis als quals ens referim del quadern de comptes.

Del context del quadern de comptes que estudiem, hom en dedueix que la reparació de les galeres es va efectuar a Portopí (port de la ciutat de Palma), per la qual cosa va caldre transportar els materials emprats des de la ciutat fins a l'esmentat lloc, com ja ho veurem més endavant. Va ser necessària, doncs, la intervenció dels bastaixos, és a dir, d'aquelles persones l'ofici de les quals era transportar coses de pes a coll. Per exemple, trobem bastaixos portant seu (fol. 10 v.); portant pega i seu (fol. 11 r.); portant seu, estopa i llenya (fol. 12 r.); portant pega (fol. 12 r.); traient una antena de la drassana (fol. 19 r.); portant sacs des de Portopí a la ciutat de Mallorca i a casa «d'en Portella» (fol. 20 v.), etc.

b) *Salaris*

En aquesta reparació de galeres que estudiem, els mestres d'aixa, els calafats i els obrers eren llogats per dies.

Els obrers sense qualificar guanyaven entre 12 i 18 diners per dia (fols. 5 v.-6 r.).

Els mestres d'aixa cobraven 2 sous i 10 diners per dia (fol. 8 v.).

Els mestres calafats majors, 3 sous, 6 diners (fols. 7 v.-8 v.).

Els mestres calafats, 2 sous, 10 diners (fols. 6 v.-8 v.).

Els fadrins que els ajudaven guanyaven entre 6 i 8 diners per dia (fol. 7 v.)²².

No queda especificat al llibre de comptes de Besanta el sou que cobraven els remolars, però sí que hi consta que la construcció de tots els rem de totes dues galeres va costar 2 lliures i 10 sous²³.

Tampoc el manuscrit no ens dóna idea del salari percebut pels bastaixos que treballaren en la reparació de les galeres, perquè, si bé ens informa de la feina que hi feien, no ens diu el temps que hi invertien. Llegim, per exemple: «bastaxs que portaren seu i pega», 5 diners (fol. 11 r.). Si més no, el salari del bastaix figurava entre els més baixos²⁴.

c) *L'alimentació*

Mentre va durar la reparació de les galeres, Besanta es va haver de preocupar de subministrar l'aliment als obrers que hi treballaven. Gràcies al repetit quadern de comptes, sabem que aquest aliment va consistir fonamentalment en pa, vi, carn i cols (fols. 11 r.-12 v.; 19 r.-v). Alguns dies, especialment els dimecres, divendres i dissabtes, hi apareixia el peix, i és que aquests dies eren de dejuni i abstinència en aquells temps. No sabem de quin peix es tractava. Només en una ocasió és especificat

22. Si hom compara els salaris dels mestres d'aixa i els dels calafats que acabem de mencionar, amb els que guanyaven aquests mateixos operaris els anys 1390-1395, es veu que no havien augmentat gaire. Altrament, pel que fa als fadrins, observem que passen de guanyar 6 o 8 diners, l'any que ens ocupa, a guanyar 2 sous, l'any 1394. Vegeu, en aquest respecte, els següents treballs: Josep Maria CASAS HOMS, *Reparació d'una galera l'any 1390*, «Miscelánea de Textos Medievales», 2 (Barcelona, 1974), pàgs. 167-217; Pierre BONNASSIE, *La organización del trabajo en Barcelona a fines del siglo XV*, Barcelona, 1975, pàg. 117; Marina SCARLATA, *Ciurme e maestranze addette alle galere regie nel XIV-XV secolo*, «Le genti del mare Mediterraneo» («Atti del XVII Colloquio Internazionale di Storia Marittima», Nàpols, 1980), Nàpols, 1981, i, pàg. 568.

23. Vegeu els mateixos treballs citats a la nota anterior.

24. P. BONNASSIE, *op. cit.*, pàg. 120.

clarament que els són subministrades sardines (fol. 12 v.). Per a condimentar aquests aliments, hom emprava l'oli. En un lloc llegim que els foren donats mig quartà i dos setrills d'oli (fols. 19 r.-19 v.).

El cost del pa i del vi era de 2 sous i 6 diners per dia (fols. 11 r.-11 v.). Hi havia oscil·lacions degudes, segurament, al nombre de treballadors. Mentre en una ocasió va baixar a 2 sous (fol. 12 r.), en un altra va atènyer els 3 sous (fol. 12 r.).

El cost de la carn i de les cols era inferior al del pa i del vi. Solia oscil·lar entre els 6 diners (fol. 11 r.) i els 12 diners, és a dir 1 sou (fol. 12 r.). Quan la carn era substituïda pel peix, el cost no passava dels 6 diners (fol. 11 r.).²⁵

D'altres despeses relacionades amb l'alimentació foren l'adquisició d'una olla, de sis escudelles i quatre «tayadós», o ganivets, per l'import d'un sou (fol. 19 v.).

El menjar era portat als treballadors de les naus a Portopí, per mar, mitjançant barques. Així es dedueix del fet que, en una ocasió, els l'haguessin hagut de portar per terra, «perquè mar feia», diu el manuscrit (fol. 11), és a dir, a causa d'un temporal.

d) El material

Entre les matèries més importants que es necessitaven per a enllestir les galeres, cal mencionar l'estopa, la pega i el seu. L'estopa era requerida pels calafats; hom la comprava a pes: quintars i roves. Barrejada o xopa amb pega fosa o quitrà, era emprada per a atapeir les juntures existents entre les posts que conformaven el buc del vaixell, fins a aconseguir-ne una total impermeabilitat a l'aigua. La pega es comprava a pans²⁶.

En el moment que ens ocupa, l'estopa es pagava a 28 sous el quintar. La despesa en estopa fou de 2 lliures, 5 sous i 1 diner. Besanta ens diu que la va comprar a un tal P. Portella (fol. 9 v.). Aquest mateix personatge va ser qui va subministrar la pega necessària per a la reparació de les galeres: 11 pans de pega, que varen pesar 16 quintars, 23 lliures (ponderals), a raó de 10 sous, 6 diners el quintar. L'import de tot això va ascendir a 8 lliures, 10 sous, 3 diners (fol. 9 v.). També es va adquirir pega a un tal Font, botiguer (fol. 22 v.).

Per a l'obtenció del seu o greix d'animals, Besanta va recórrer a G. d'Arenes, candeler de seu. El va comprar en tres vegades i li costà tot plegat la quantitat de 15 lliures, 7 sous i 3 diners (fol. 10 r.).

A continuació, donarem compte de tot el material que, a més de l'estopa, pega i seu, va haver d'adquirir Mateu de Besanta per a enllestir les galeres:

—Dotze cordes per a les veles, comprades a «na Tortosa», vuit a raó de 5 diners cadascuna i quatre a raó de 3 diners. Total: 4 sous (fol. 9 v.).

25. No sabem quina mena de carn els donaven. Creiem, si de cas, que devia tractar-se de carn de baixa qualitat. A títol orientatiu, direm que, a Barcelona, l'any 1333, la carn més cara, és a dir, la de xai, es venia a 10 diners la lliura i, la més barata, a 5 diners la lliura (Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, Llibre del Consell, XII, fols. 15 r.-16 r.). Hem d'afegir que la venda de carns procedents de bèsties malaltes, ofegades, colpejades o mortes per llops no era pas prohibida; però, això sí, havia de despatxar-se en llocs determinats i a preus molt més baixos (*Ibidem*, fol. 17 r.). Sobre l'alimentació a les naus, vegeu Marina SCARLATA, *L'approvisionnement alimentaire di una nave negli scali mediterranei del XIV secolo*, «Archeologia Medievale», VIII (1981), pàgs. 305-310.

26. J. M. CASAS HOMES, *Reparació d'una galera*, pàg. 171.

—Deu estores, també comprades a «na Tortosa», destinades als pallols o dipòsits de blat de les galeres. Varen costar 13 sous (fol. 9 v.).

—Dos-cents escàlems o estaquetes de fusta o ferro que, ficades a la part superior de l'orla d'una embarcació, servien per a subjectar-hi els remos i recolzarlos-hi en vogar. Import: 6 sous (fol. 9 r.).

—Quatre pells de lanades, és a dir, quatre trossos de pell d'ovella o de moltó. Es posaven a l'extrem d'un mànec i eren usats per a donar quitrà a les embarcacions. Aquestes pells de lanades foren comprades a Bernat Ferrer, a raó de 2 sous, 4 diners. L'ur import fou de 9 sous, 4 diners (fol. 10 v.).

—Una lliura (ponderal) de fil d'empalomar. Era un fil gruixut que s'emprava per a cosir la vela a la corda que la subjectava. Besanta ho va comprar a P. Portella i va valer 6 diners (fol. 9 v.).

—Un llibant o corda gruixuda, adquirit a Bernat Ferrer, pel preu d'1 sou i 6 diners (fol. 10 v.).

—Al mateix Bernat Ferrer li foren comprades sis trunyelles, que eren unes trenes d'esparg o cànem, a raó de 3 diners cadascuna. Total: 1 sou, 6 diners (fol. 10 v.).

—A l'esmentat personatge, Besanta li va comprar, en una ocasió, sis cofes de sorra, a 2 diners cadascuna = 12 diners (fol. 10 v.), i, en una altra ocasió, una barca de sorra, que va costar 3 sous i 6 diners (fol. 20 r.).

—D'altres adquisicions foren: una taula de pi, que va valer 1 sou i 6 diners (fol. 20 r.).

—Una cofa de fulles de palma, comprada a P. Portella per 6 diners (fol. 9 v.).

—Hem trobat documentada en el quadern de comptes l'adquisició, per Besanta, d'un total de set dotzenes i mitja de «palmelles», bé que no sabem quina finalitat tenien.

—També obtingueren de P. Moles 513 feixos de brusca (ramatges o llenya prima), per 2 lliures i 1 sou (fol. 8 r.). Amb la brusca, hom bruscava el fons de les embarcacions, és a dir, hi calava foc,²⁷ per tal d'eixugar les fustes i destruir-ne la broma o mol·lusc bivalve que perjudicava de tal manera la fusta que arribava a inutilitzar-la.²⁸

—Consta, així mateix, l'adquisició de «perxes de brucar», per 1 lliura i 4 sous (fol. 19 v.). Suposem que les «perxes» devien ser com una mena de forques amb les quals els calafats agafaven els feixos de brusca per a encendre'ls i calar foc al fons de les naus.

—Almenys en dues ocasions tenim documentada la compra de llenya; una vegada, per valor de 5 sous, 8 diners, i una altra vegada, per valor de 7 sous (fols. 12 r. i 19 v.). La llenya devia ésser emprada, entre altres coses, per a fondre la pega i el seu, per a cuinar els aliments o per a escalfar-se.

—També es varen adquirir esponges per valor d'1 sou (fol. 11 v.).

Pel que fa a les compres de metall o peces metàl·liques, hi trobem les següents:

Les peces metàl·liques més abundants foren els claus, coneguts sota la denominació general de «clavó». Consta que el botiguer Font va vendre «clavó» a Besanta per a la

27. A. JAL, *Glossaire nautique. Répertoire polyglotte des termes de marine anciens et modernes*, 2 vols., Paris, 1848. Ed. facsimil, Torino, 1964: *bruscar*.

28. *Enciclopedia General del Mar*, dirigida por José M. MARTÍNEZ-HIDALGO Y TERÁN, 8 vols., Barcelona, 1968: *brusca i broma*.

reparació de les galeres. Ens apareixen especificades dues menes de claus: els aguts i els estoperols. Els aguts eren uns claus petits, molt usats en la construcció de barques. N'hi havia de diverses classes: de mig cairat, de mig cairat sotil, de fulla levada, de tern, etc. Els estoperols eren uns claus curts, de cabota grossa, que servien principalment per a clavar planxes de vaixell.

Casas Homs diu que, d'aquests claus, els de menys grandària eren venuts a tant el miler i que les peces més gruixudes eren comptades a centenars²⁹. En canvi, podem observar que Besanta els compra tant a centenars com a pes, per roves.

Els subministradors d'aquests materials foren els ferrers mallorquins, Bernat Ferrer i Bernat Mora.

El 18 de novembre de 1344 va ser el dia destinat a l'adquisició de clavó. En aquesta data, Besanta comprà a Bernat Mora «una rova de guts taulàs», a 54 sous el quintar. Total: 13 sous (fol. 10 r.); i tres centenars d'aguts, a 20 diners el centenar. Total: 5 sous (fol. 10 r.).

A Bernat Ferrer li va comprar tres-cents aguts de mig cairat, a 2 sous, 6 diners el centenar. Total: 7 sous, 6 diners (fol. 10 v.).

Pel que fa als estoperols, Besanta va adquirir de Bernat Mora 1.150 estoperols grossos a 18 sous el miler. Total: 1 lliura i 8 sous (fol. 10 r.); a Bernat Ferrer li'n va comprar 2.000, a 9 sous el miler, la qual cosa li va costar 18 sous (fol. 10 r.). De l'esmentat Bernat Ferrer, Besanta va obtenir-ne tres cofes per a tenir-hi tot el «clavó», per 10 diners (fol. 10 v.).

Al ferrer Nicolau, també de Palma de Mallorca, Besanta li va comprar quatre barrines, al preu de 2 sous totes plegades (fol. 11 r.).

Per posar fi al material de ferreteria, direm que el 22 de novembre de 1344 es varen adquirir dos panys, l'un per a la cambra de la galera major i l'altre per a la cambra destinada a les armes de la galera menor. Varen valer 2 sous (fol. 11 v.).

Del ram tèxtil, Besanta en va fer provisió de tot el que segueix:

—Catorze canes de cotonina per a les voreres de les veles, a raó de 9 diners la cana. Total: 9 sous i 9 diners (fol. 10 v.). La cotonina era una tela grossera de cotó, teixida generalment a l'encordillada³⁰. Aquestes catorze canes de cotonina, Besanta les va comprar a Bernat Ferrer. En una altra ocasió, en va obtenir setze d'Antoni Juny i de Portes, a 8 diners la cana, per tal d'adobar les veles. Total: 11 sous i 4 diners (fol. 11 r.).

—Una peça de drap per a la tenda que Besanta va fer fer a la galera on anaven els missatgers. Va costar 4 lliures mallorquines (fol. 23 r.).

—Tres canes de drap vermell per a la porta de l'esmentada tenda, a 6 sous la cana: 18 sous (fol. 23 r.).

—Vint-i-cinc canes de canemàs per a folrar la tenda, a 12 diners la cana: 1 lliura i 6 sous (fol. 23 r.). El canemàs era una roba feta d'estopa de canem³¹. Besanta va haver de pagar 6 sous i 6 diners per a fer teixir aquest canemàs (fol. 23 r.).

29. *Reparació d'una galera*, pàg. 171.

30. Vegeu: Antoni M.ª ALCOVER-F. de Borja MOLL, *Diccionari català-valencià-balear*, 10 vols., Palma de Mallorca-Barcelona, 1968-1969: *cotonina*.

31. ALCOVER-MOLL, *Diccionari: canemàs*.

—Dues canes de drap groc per a confeccionar els «senyals» o insígnies reials, a 8 sous la cana: 16 sous (fol. 23 r.).

—Dues peces i mitja de sendat (tela fina de seda), en groc i vermell, per a fer l'estendard. Varen costar 12 lliures, 1 sou i 10 diners. La confecció de l'estendard va valer 2 lliures (fol. 23 r.), i pintar la perxa que l'havia de sostenir, 12 sous (fol. 23 r.).

—Dues senyeres de Guillem de Clariana: 2 lliures, 16 sous (fol. 23 r.).

—Cinc canes de drap per a vestir el «porter» (missatger) que havia d'anar a l'ambaixada, a raó de 40 sous menuts la cana: 11 lliures, 5 sous (fol. 23 v.).

—Dues porcions de pell («penas», llegim en el manuscrit), destinades a folrar aquest vestit, així com la seva confecció va costar 4 lliures.

—Dos vestits per a dos escuders que anaven amb Clariana: 10 lliures (fol. 23 v.).

—Nou canes de «xaló» (teixit fabricat a Chalons, França), de color vert, destinat a vestir els dos «companyons» o soldats de Clariana, a raó de 3 lliures la cana. Llur confecció i les pells per a folrar-los varen valer més de 36 lliures.

Entre el material, no podem oblidar de fer constar que Mateu de Besanta va invertir 1 sou en l'adquisició de paper per tal d'anotar-hi totes les despeses que feia (fol. 11 v.).

e) *Els transports*

Ja hem dit que la reparació i l'armament de les galeres es va fer a Portopí, la qual cosa va tenir com a conseqüència unes despeses de transports. Foren les següents:

—22 de novembre de 1344: una barca va traslladar en Besanta, des de Palma de Mallorca a Portopí i viceversa. Aquest mateix dia també foren duts a l'esmentat port quatre pans de pega i dos quintars de sèu. Tot això va costar 7 diners (fol. 11 r.).

—23 de novembre: el transport efectuat per barques va costar 3 diners (fol. 11 v.). No s'hi especifica el material transportat.

—25 de novembre: així mateix, el transport realitzat per barques va costar 2 diners (fol. 11 v.). Tampoc no hi és mencionat el material.

—26 de novembre: el carreteig de sèu, d'estopa i de llenya efectuat per barques i bastaixos va valer 10 diners (fol. 12 r.).

—27 de novembre: Besanta va ser conduït de la vila de Palma a Portopí i viceversa; i un bastaix va portar un pa de pega. Tot això va costar 4 diners (fol. 12 r.).

—29 de novembre: conducció amb barca dels tendals a Portopí; trasllat de tres persones, entre elles, Besanta, de Palma a Portopí i viceversa. Import: 7 diners (fol. 12 r.).

—1.er de desembre: cavalls, fusts i dos pans de pega foren menats de Palma a Portopí per 10 diners (fol. 12 v.).

—2 de desembre: Besanta i un acompanyant foren portats, amb barca, de Palma a Portopí i viceversa, per 3 diners (fol. 12 v.).

—3 de desembre: un material sense especificar és carretejat amb barca, de Palma a Portopí, per 2 diners (fol. 12 v.).

—sense data: una barca transportà una antena des de Palma a Portopí; i una altra

barca hi dugué pega, estopa, aguts, estoperols i llanades. Tot plegat va costar 1 sou (fol. 19 r.).

—24 de desembre: una barca va traslladar dues persones a Portopí, entre elles, Besanta. A més, va portar-hi la tenda. Import: 3 diners (fol. 20 v.)

—26 de desembre: els viatges des de la ciutat de Palma a Portopí, efectuats per una barca, sense especificar-ne el motiu, varen costar 2 diners (fol. 20 v.)³².

4. LA TRIPULACIÓ

Fins ara hem parlat de la reparació i preparació de les galeres que havien de traslladar Guillem de Clariana i Benet Blanques a Tunis, els quals actuarien com a ambaixadors del rei Pere el Cerimoniós davant del sultà, Abú Bakr. Ara, parlarem de la tripulació que aniria en aquestes naus.

La dignitat més alta sobre ambdós vaixells la va tenir el cavaller Guillem de Clariana i això per designació reial. En efecte, el 20 de novembre de 1344, Pere el Cerimoniós posava en mans del dit cavaller la governació de les dues galeres. Clariana tindria tota la jurisdicció civil i criminal sobre els homes que constituïssin la tripulació de les esmentades naus. El rei manava als còmits, notxers, proers, espatllers, ballesters, cruïllers i remers, i a la resta del personal, que reconeguessin Clariana com a governador i que l'obeïssin³³.

Del quadern de comptes de Besanta, en deduïm que tant Clariana com Blanques portaven dos «companyons»³⁴ cadascun, així com dos escuders i un porter o missatger.

Al cap de la tripulació hi havia el còmit, encarregat d'executar amb extrem rigor les disposicions que es referien a la velocitat en la navegació. Havia de mantenir l'ordre dintre la nau i sembla que tenia dret a jutjar les qüestions que es suscitésin a bord i poder apel·lar a l'almirall o al rei. El seu suplent era el sotacòmit, ajudat, si convenia, pel trompeta i pels algutzirs³⁵.

P. Serret fou el còmit de la galera grossa. Va rebre una paga de 7 lliures i 10 sous per tot el temps que va servir-hi (fol. 22 r.). Antoni Bergadà va ser designat còmit de la galera sotil i fou succeït per un tal Rigolella (fol. 22 r.). Aquest darrer va rebre com a salari la mateixa quantitat.

L'administració general de les galeres era sotmesa a la vigilància de l'escrivà³⁶. D'antuvi, Francesc Morell fou designat escrivà de la galera major, i Jaume Pellisser,

32. Al manuscrit que comentem, hom hi parla de «jornals de còpols». Desconeixem el significat d'aquesta expressió, però suposem que devia tractar-se també de despeses derivades de transports, atès que «còpols» eren vaixells de càrrega (fols. 7 r., 8 r.).

33. ACA, C, reg. 1409, fol. 132 v. (1344, novembre, 20. Barcelona). Ap. doc. 8. Era com l'almirall o el capità general. Sobre el personal de les armades, atribucions, salaris, etc., vegeu *Ordenanzas de las armadas navales de la Corona de Aragón, aprobadas por el rey D. Pedro IV, año de MCCCLIV*. Copiadas por D. Antonio de CAPMANY, Madrid, Imprenta Real, 1787.

34. En aquest cas, els companyons equivalien a soldats.

35. *Ordenanzas de las armadas navales*, pàg. 4 i ss. Vegeu també: *Enciclopedia General del Mar: còmitre*; J. M. CASAS HOMS, *Galeres catalanes trescentistes. Enrolament de llurs tripulacions*, «Cuadernos de Historia Económica de Cataluña», VIII (Barcelona, 1972), pàg. 17; Anna UNALI, *Il «libro de acordament». Arruolamento di equipaggi catalani per la guerra di corsa nel 400*, Cagliari, Centro di Studi sui rapporti italo-iberici del C.N.R., 1982.

36. *Ordenanzas de las armadas*, pàg. 23; J. M. CASAS HOMS, *Galeres catalanes*, pàg. 17.

escrivà de la galera sotil (fol. 14 v.). Francesc Morell va actuar algun temps, però, ben aviat, va ser substituït per Pellisser, el qual, al seu torn, fou reemplaçat, a la galera sotil, per P. de Pomés. Ambdós reberen en pagament 6 lliures (fol. 22 v.).

Dels afers econòmics i de la distribució dels queviures dins les naus en tenia cura el senescal. Per bé que hom parla d'un tal G. Ferrer, senescal de la galera major i de Berenguer Rossinyol, senescal de la galera sotil (fol. 13 v.), sembla que els qui n'ocuparen els càrrecs de manera definitiva foren Figuera, a la galera grossa, i G. Serret, a la sotil; cadascun hi rebia una paga de 4 lliures i 10 sous (fol. 22 v.)³⁷.

Per a tenir cura de la salut dels tripulants de la galera major hi anava un metge, anomenat mestre Simó, el qual va rebre en pagament 5 lliures i 10 sous (fol. 14 r.).

A la galera sotil hi anava un barber, que fou Berenguer Sunyer, el qual va cobrar 2 lliures, 15 sous per un mes (fol. 14 r.). Recordem que, en aquells temps, els barbers exercien també la cirurgia menor.

Per a fer possible l'enteniment entre els ambaixadors i el rei de Tunis, aquells s'endugueren un torsimany, és a dir, un traductor oral, que fou Sussen, un jueu de Mallorca. A part de la menció que n'és feta al quadern de comptes (fol. 24 r.), hem trobat un document segons el qual, el 10 de novembre de 1344, Pere el Cerimoniós manava a Guillem de Clariana i a Benet Blanques que, atès que el jueu mallorquí, Sussen Thavell, havia de formar part de l'ambaixada com a torsimany, li fessin provisió de tot allò que era costum de fer als torsimanys, i que procuressin que els béns que havien estat confiscats a Dahut Thavell, germà i procurador de Sussen, pels oficials del rei de Tunis, fossin retornats a l'esmentat Sussen³⁸.

A les galeres hi anaven també els anomenats joglars, constituïts per dos trompadors, un tabaler i dos trompetes. Els trompetes, a més de tenir la funció de recrear la tripulació, advertien de certes maniobres, anunciaven el dia, la nit, la boira, etc.³⁹. Els trompadors de les naus de l'ambaixada a Tunis foren Ramon i Ponç; el tabaler s'anomenava Serra; i els trompetes G. Amorós i Tomàs de la Mata (fol. 15 r.).

La resta de la tripulació la formaven els notxers, els proers, els espatllers, els ballesters i els remers⁴⁰. També hi havia els sobresalents, la feina dels quals era només combatre, sense participar en les operacions de marineria (fol. 26 r.).

Aquest personal tenia caràcter voluntari. Generalment, a conseqüència d'una crida, s'inscrivien en una taula oficial, autoritzada per l'escrivà. L'escrivà major de

37. JAL, *Glossaire nautique: senescal*.

38. ACA, C, reg. 1408, fols. 133 v.-134 r. (1344, novembre, 10. Barcelona). Ap. doc. 9. Era freqüent que aquest càrrec de torsimany d'àrab estigués en mans de jueus, amb motiu del coneixement que molts d'ells tenien de l'esmentada llengua [Vegeu el treball de David ROMANO, *Judíos escribanos y trujamanes de árabe en la Corona de Aragón (reinados de Jaime I a Jaime II)*, «Sefarad», XXXVIII-1 (1978), pàgs. 71-105].

39. JAL, *Glossaire nautique: trompeta*; *Ordenanzas de las armadas navales*, pàg. 26.

40. Els notxers eren mariners d'alta graduació, que dirigien les maniobres del vaixell; els proers, com ho indica llur nom, anaven situats a proa; els espatllers hi anaven a popa; els ballesters anaven armats amb ballesta; hi havia també els cruïllers, la funció dels quals no és ben aclarida; i, finalment, els remers constituïen la part més nombrosa de la tripulació, la xurma. Els remers de terçol eren els de tercer rengle. Per a aquestes categories, vegeu JAL, *Glossaire nautique*, ja citat, i també Marina SCARLATA, *Ciisme patróni e navi nel Mediterraneo (secc. XII-XV)*, a «I Mestieri» («Atti del II Congresso Internazionale di Studi Antropologici Siciliani», 1980), pàgs. 3-8; IDEM, *Ciisme e maestranze addette alle galere regie nel XIV-XV secolo*, a «Le genti del mare Mediterraneo», 1, citat, pàgs. 561-573; Charles-Emmanuel DUFOURCQ, *Les équipages catalans au XIVe siècle: effectifs, composition, enrolement, paye, vie a bord*, *Ibidem*, pàgs. 535-559.

l'enrolament de les dues galeres que estudiem fou Jaume Martí (fol. 14 v.).

En els llibres d'enrolament o acordament, hom hi feia constar el nom, el cognom, el lloc d'origen, el domicili i el nom d'aquella persona que responia per ell. Després, rebia una quantitat de diners ⁴¹.

Observem que la immensa majoria dels homes que foren enrolats per anar a les galeres destinades a la missatgeria a Tunis procedien de l'illa de Mallorca. Gairebé tots eren de la ciutat de Palma, llevat de quatre que eren oriünds de Coanegra (comarca situada entre Alaró i Santa Maria del Camí) (fol. 34 r.); un de Pollensa (fol. 27 r.); i dos d'Inca (fol. 29 v.). De fora de l'illa de Mallorca no n'hi havia gaires: un de Palamós (fol. 35 r.); dos de Tarragona (fols. 30 r. i 34 v.); un de Montzó (fol. 28 v.); tres d'Itàlia (fol. 36 v.); i un de Malta (fol. 36 r.).

Generalment, les persones que s'allistaven en l'armament d'alguna nau eren gent sense feina, però també n'hi havia que exercien algun ofici. En l'enrolament que estudiem, entre els remers, hi hem trobat dos sastres (fols. 27 r. -27 v.), un calafat (fol. 27 v.), un taverner (fol. 29 r.), un candeler de sèu (fol. 29 r.), i un espardenyer (fol. 30 v.). Entre els notxers, hi figuren un calafat (fol. 45 r.) i un mestre d'aixa (fol. 44 r.).

Després de la indicació del nom, del lloc d'origen i de l'ofici, la tercera diligència que es feia constar en els llibres d'acordaments n'era el domicili. El manuscrit que comentem ens informa del nom de l'amo de la casa on vivia la persona enrolada, i, de vegades, també ens diu quin ofici exercia. Dotze enrolats posaven a casa d'hostalers o hostaleres, tots de la ciutat de Palma. Ens hi apareixen els següents noms: na Batlla (fol. 38 v.), en Cruïlles (fol. 30 r.), en Fabra (fol. 39 r.), na Fanera (fol. 30 v.), na Figuera (fol. 39 r.), en Bartomeu Font (fol. 33 v.), en Garsia (fols. 28 r. i 33 v.), en Nicoletto (fols. 38 v. i 39 v.), na Pelegrina (fol. 33 r.), na Torrella (fol. 39 r.). Un enrolat posava a casa d'un argenter (fol. 36 r.), un altre a casa d'un barquer (fol. 31 v.), tres a casa de calafats (fols. 31 v., 33 r. i 38 v.), dos posaven a cases de capdeguaites (fols. 30 r., 31 r.), un a casa d'un carnisser (fol. 32 v.), un a casa d'un forner (fol. 35 v.), un a casa d'un mestre d'aixa (fol. 32 v.), un a casa d'un paraire (fol. 28 r.), dos a casa de pellaires (fols. 28 r. i 29 r.), dos a casa de sabaters (fols. 26 r. i 28 v.), un a casa d'un sastre (fol. 41 r.), un a casa d'una tavernera (fol. 35 r.) i un a casa d'una teixidora (fol. 27 r.).

Determinat el domicili de l'acordat, venia el moment de fer constar el nom de la persona que responia pel sol·licitant, és a dir, que donava fermança que el pretès acordat compliria amb les obligacions que comportava el lloc on era admès ⁴².

Al manuscrit que comentem, hi observem que, molt sovint, els oficis dels fiadors no hi figuren; però quan hi consten, veiem que hi ha des de mallorquins de prestigi, com el mateix Benet Blanques (fol. 33 v.), un còmit (fol. 33 r.) o bé un senescal (fol. 27 r.), fins a un alier o soldat (fol. 36 r.). Entre els uns i els altres hi apareixen gairebé tots els oficis: dos algotzirs (fol. 39 r.), un calafat (fol. 33 r.), un carnisser (fol. 29 r.), un corretger (fol. 26 r.), un corder (fol. 38 r.), un forner (fol. 35 v.), tres hostalers (fols. 36 v., 37 v. i 38 v.), un escuder (fols. 27 r. i 34 r.), un mariner i quatre notxers (fols. 36 r., 37 r. i 38 r.), dos paraires (fol. 29 r.), un remolar (fol. 35 v.), dos sabaters (fols. 33 r. i 38

41. Sobre la normativa dels enrolaments, vegeu *Ordenanzas de las armadas navales*, pàgs. 37-44.

42. CASAS HOMS, *Galeres catalanes*, pàg. 20.

r.), dos sastres (fols. 28 v. i 29 v.), un taverner (fol. 39 r.), un traginer (fol. 28 v.) i dos trompadors (fol. 30 r.). Tampoc hi manquen les dones, per exemple, na Fanera, hostalera (fols. 36 v., 39 v. i 40 r.).

Observem que, en moltes ocasions, els mateixos enrolats es feien de fiadors els uns als altres (fols. 27 r., 32 r., 33 v., 36 r., 37 r., 39 v., etc.) ⁴³.

Malgrat que, generalment, ⁴⁴ a continuació del fiançador, hi apareixia el jurament de l'acordat, al quadern que nosaltres estudiem no es fa menció de tal cosa i es passa immediatament a les pagues: els acostumen a ser pagats, de moment, dos o tres mesos, però, a més, hi ha unes remuneracions especials per a aquells qui porten alguna arma (espasa o coltell) o algun producte alimentari (oli, vinagre, alls o formatge).

5. LA BARCA

Ja hem dit que les dues galeres que portarien els ambaixadors Clariana i Blanques a Tunis anirien acompanyades d'una barca armada (fol. 1 r. i 3 v.). Aquesta barca fou llogada al patró Jaume Ros. Era una barca de dotze remes. A Jaume Ros li'n foren pagades 6 lliures al mes durant quatre mesos (fol. 24 v.). Per tal d'enllestir l'esmentada barca, hom va esmerçar-hi una rova de sèu. La varen tripular set homes i li forniren set quintars de bescuit (fol. 24 v.).

43. El fet que, en el manuscrit de l'acordament, hi sigui indicat el domicili dels enrolats i de llurs fiadors i el fet que gairebé tots ells siguin oriünds de la vila de Palma de Mallorca, fa que hi apareguin citats molts noms de carrers, places, ponts, pous, murs, etc., de l'esmentada ciutat a l'època que ens ocupa.

Ja hi apareixen els noms de les parròquies en què es dividia llavors la ciutat: per exemple, Santa Eulàlia (fol. 31 v.), Sant Jaume (fol. 40 v.), Santa Creu (fol. 38 r.), Sant Miquel i Sant Nicolau (fols. 31 v., 35 v.). (Vegeu, al respecte, Maria BARCELÓ CRESPI, *La ciudad de Mallorca en el último cuarto del siglo XV: parroquias y red viaria*, en «La ciudad hispánica durante los siglos XIII al XVI», «Actas del Coloquio celebrado en La Rábida y Sevilla, del 14 al 19 de septiembre de 1981», Madrid, Universidad Complutense, 1985, II, pàgs. 1321-1329).

Hi trobem mencionats ponts com el pont dels Sastres (fol. 38 v.), el pont d'en Nicolau Garau (fol. 27 r.); molins, com el molí de Vent (fol. 30 r.) o el molí d'en Boscà (fol. 38 r.); pous, com el pou de na Xona (fols. 31 r., 31 v.), el pou d'en Dolcet, prop del puig de Santa Creu (fols. 27 v., 29 v., 39 v.); banys, com el bany de Santa Clara (fol. 40 v.), el bany d'en Renovart, prop del carrer de n'Hortolà (fol. 27 v.); forns, com el forn d'en Candeler (fol. 30 v.).

Entre les muralles i portes, hom parla sovint del Mur (fols. 29 r., 33 v.), de la porta Pintada (fol. 33 v.), i de la portella de les Botes (fol. 35 v.).

Ens hi apareixen també els noms dels següents carrers i places: el carrer de Sant Joan (fol. 29 v.), el carrer dels Oms de Santa Margalida (fol. 32 v.), el carrer de la Riera (fol. 38 v.), el carrer d'en Tornamira (fol. 38 v.), el carrer de Bonaire (fol. 40 r.), el carrer de la Mar (fol. 37 r.), la plaça del Pa (fol. 37 v.), la plaça de Santa Margalida (fol. 38 v.), el carrer d'en Balsarenys (fol. 26 v.), el carrer d'en Martells (fol. 26 r.), el carrer de n'Hortolà (fol. 27 v.), el carrer d'en Ponç Sescases (fol. 42 r.), el carrer d'en Borja (fol. 40 r.), el carrer de n'A. Benet (fol. 39 r.), el carrer del Pouador (fol. 38 v.), el carrer d'en Termans (fol. 35 v.), el carrer d'en Sarogay (fol. 35 v.), el carrer del molí de Vent (fol. 33 v.), el carrer Nou (fol. 33 v.), el carrer que no passa (fol. 31 v.), el carrer de na Noguera (fol. 31 r.), el carrer de la Morera (fol. 29 r.), alguns dels quals encara perduren actualment (Vegeu Diego ZAFORTEZA Y MUSOLES, *La ciudad de Mallorca. Ensayo histórico-toponímico*, 4 vols., Palma de Mallorca, 1953). Es parla també del call jueu (fols. 27 r., 34 v. i 38 r.).

Així mateix, hom fa al·lusió a llocs de servei públic, com la Peixateria (fol. 31 r.), la Carnisseria del Pont (fol. 33 r.), la Monederia (fol. 32 v.), el Pes de la Palla (fol. 32 r.), la Boteria (fol. 31 v.), l'Adoberia Vella (fol. 30 v.), l'Espardenyeria (fol. 30 r.), l'Argenteria (fol. 36 r.), la Parairia (fol. 28 r.), la Cortera (fol. 37 v.), la Corretgeria (fol. 26 v.), etc.

Es parla així mateix de la casa del Bisbe (fol. 28 r.), del Sepulcre (fol. 36 v.), de la Llotja dels genovesos (fol. 30 v.), de la Sala dels jurats (fol. 35 r.).

44. CASAS HOMS, *Galeres catalanes*, pàg. 21.

6. LA PARTENÇA

L'ambaixada a Tunis de Guillem de Clariana i de Benet Blanques havia de partir de Palma de Mallorca els primers dies de l'any 1345, però, no sabem per quins motius, va quedar detinguda algun temps en aquella ciutat. Besanta ens diu que va haver de donar una quantitat de diners a Clariana (53 lliures i 18 sous) per a la manutenció d'ell i de tretze persones per espai dels dos mesos i disset dies que varen romandre a la ciutat de Palma (del 6 de gener al 25 de març de 1345), «la qual estada —diu— fo per ro del sobreseiment que'l senyor rey manà fer en la dita missatgeria» (fol. 25 r.). Així, doncs, si escoltem Besanta, sembla que el culpable del retard a portar a terme l'ambaixada fou el rei. Altrament, segons un document del 25 de gener de 1345, Pere el Cerimoniós, des de Perpinyà, manava a Bernat Morera i Bertran Roig, procuradors de les seves rendes i drets a la ciutat i regne de Mallorca, i a Bonanat de Cases Gemes, així mateix porter reial, que enllestissin tant com poguessin l'armament de les dues galeres que havien de traslladar els ambaixadors a Tunis. Igualment, ordenava als embaixadors que, així que tinguessin les naus a punt, partissin cap a la ciutat nord-africana.⁴⁵

Sabem també que, en el període de temps en què l'ambaixada fou entretinguda a Palma, Mateu de Besanta va anar a Barcelona i, de Barcelona, a Perpinyà, a entrevistar-se amb el rei (fol. 25 r.).

Sigui com sigui, l'ambaixada no va sortir de l'illa fins el 27 de març de 1345.⁴⁶

7. RESULTAT DE L'AMBAIXADA

Els ambaixadors varen estar a punt d'aconseguir que Abú Bakr acceptés les propostions dels ambaixadors. Malgrat que era ben penós per al tunisenç sotmetre pràcticament a vassallatge els seus estats respecte de Pere el Cerimoniós, la situació política en què es trobava, amenaçat pel rei del Marroc, l'hauria obligat a cedir. Però llavors va succeir un fet inesperat: unes naus catalano-aragoneses, conduïdes per Pere de Montcada, que intentaven reprendre les illes Quèrquens, varen ser dispersades per forces d'Ifriqiya. Abú Bakr va trobar en això un motiu per a minimitzar la potència catalano-aragonesa i Clariana va rompre les negociacions, tot i que Besanta i Blanques li volien fer veure que Pere de Montcada actuava en nom propi i no pas en el del rei.⁴⁷

L'ambaixada, doncs, no va obtenir cap resultat positiu.

JOSEFA MUTGÉ I VIVES
UEI d'Estudis Medievals
Institució Milà i Fontanals
(C.S.I.C., Barcelona)

45. ACA, C, reg. 555, fol. 80 v. (1345, gener, 25. Perpinyà). Ap. doc. 10.

46. En una altra còpia del manuscrit que comentem, que porta la signatura: ACA, RP, MR, reg. 2277/3.B, fol. 2 v., hi diu: «Ab lo nom de Déu, partim de Malorquie ab les demunt dites II galeas, dicmenje beneyt jorn de Pasqua, a XXVII de mars, any demunt dit [MCCCLV]». És interessant haver pogut precisar el dia exacte de la partença de l'ambaixada, ja que aquest extrem no era ben conegut (BRUNSCHVIG, *Documents inédits*, pàg. 242).

47. BRUNSCHVIG, *Documents inédits*, pàg. 243; DUFOURCQ, *Les activités politiques*, pàgs. 83-84.

APÈNDIX

QUADERN DE COMPTES

1344-1345

Comptes retuts per Mateu de Besanta de l'armament de dues galeres i una barca destinades a l'ambaixada a Tunis de Guillem de Clariana i Benet Blanques.

ACA, RP, MR, reg. 2277/3.A.

fol. 1 r.

Treslat del comta del comte d'en Mateu de Beshante, mercader de Malorques, lo qual a retut al racional, de diverses masions per élfetes en l'armament de les II galeas e de I barqua armada, ab les quals en G. de Clariana, caveler, e n Banet Blancas, siutadà de Malorques, pasaren en Tunis per misajés del senyor rey. E són las dites masions per élfetes en lo dit armament en la dita misatjeria, holtra aqueles MC lliures barsaloneshes, de les quals lo dit Mateu devia fer sertes coses al dit armament e misatjeria nasesàries, segons las covinenses qui eran entra lo senyor rey e lo dit Mateu de Besante compreses.

fol. 1 v.

Rebudes

Primerament, rebí d'en Bonenat de Cases Jemes, porter del senyor rey, que aqueles me deliurà per acturitat de I letra del senyor rey, feta de manament al dit porter, que dels diners de la Cort, qui en poder del dit porter eran, donàs e liuràs a mi tot so que trobàs que jo agués despès en l'armament de las II galeas e de la I barqua armada, ab les quals en G. de Clariana e n Benet Blancas pasaren per misatjés del senyor rey al rey de Tunis en la dita misatjeria, holtra sertes coses que, de manament del senyor rey e per covinensa, devia fer yo, dit Mateu, en lo dit armament e misatjeria, d'equelles MC lliures barsaloneses qui, de manament del dit senyor ma foren estades liurades en Malorques, e an de mi àpoques, lo dit porter, muntans aquesta cantitat: CCXXII lliures, XIII sous, IIII diners mayorquins.

fol. 2 r. blanc

fol. 2 v. blanc

fol. 3 r.

Dades

Diluns, a XV dies del mes de noembre, de l'any MCCCXLIII, lo noble A. d'Eril, governador de la hila de Malorques, féu liurar a mi Mateu de Besante, mercader de Mayorques, II galheas, les quals los jurats e pròmens de Malorques avian a élfliurades a pprecis del senyor rey d'equelles gales qui eran de la siutat de Malorques, las quals li liuraren a hops de la misatjeria que, de manament del dit senyor rey, feren al rey de Tunis en G. Clariana, caveler, e n Benet Blancas, siutadà de Malorques, en lo mes de mars de l'any MCCCXLIII, per ro d'equelles XIII M D dobles d'or qui al dit senyor rey són degudes per lo dit rey de Tunis, per las rahons en I carte sereynesque d'aquèn feta largament contengudes; las quals dites II galeas devien a mi^d ésser

liurades adobades e espalmades e messes en mar, segons la tenor dels capítols e covinenses fetes entre lo senyor rey e per el entra misser Bernat d'Alzinelles, trashorer seu e mi e per aqueles matexes covinenses yo devia fornir les dites galeas de panàtiga e aqueles devia armar a pla e a postís e araar los dits misatjés e sertes companyes lurs de lurs vestits, de MC lliures bersaloneshes qui, de manament del dit senyor, me foren liurades en Malorques. E com les dites II galeas fosen a mi^b liurades sens tot adop, covenc a mi de nesesitat de fer // (fol. 3 v.) adobar, spalmar e aparalar aquelles per manera que ab aqueles s'apogués fer la dita misatjeria. Covenc resnomenys a mi d'armar I barqua armada qui anàs ab les dites II galeas e de vestir més presones dels dits misatjés que amprès no era e de fer altres masions an la dita misatjeria, holtra aquelles qui eran contengudes e ampreses^c en les dites covinenses ho quapítols, les quals mesions qui per mi foren fetes per les rahons damunt dites, holtra las damunt dites MC lliures, són aquestes qui's saguxen.

fol. 4 r.

Adop de les dues galeas

Dimarts, a XVI^d, de l'any MCCCXLIIII, comensam a logar hòmens qui lavoraren en les galeas per despatxar e metre-les encons d'adobar e aquella setmana lavoraren aquestes de questa plàgina deiús escrita:

Ítem, lavorà en P. Moles V jorns, a raó de XVIII d. per jorn: VII s., VI.
Ítem, lavorà en P. Belot V jorns, a raó de XVIII d.: VII s., VI.
Ítem, lavorà en P. Calvó V jorns, a raó de XVIII d.: VII s., VI.
Ítem, lavorà Fransesch Bondó V jorns, a raó de XVIII d.: VII s., VI.
Ítem, lavorà en P. Armangol II jorns, a raó de XVIII d. lo jorn: III s.
Ítem, lavorà en P. Bosc II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Suma: I l., XVI s.

fol. 4 v.

Ítem, lavorà Hubertí Vilarjent V jorns, a raó de XVIII d.: VII s., VI.
Ítem, lavorà Bernat Noguera II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Ítem, lavorà n'Andreu Ros II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Ítem, lavorà R. Huguet II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Ítem, lavorà en R. Ascuder V jorns, a raó de XVIII d.: VII s., VI.
Ítem, lavorà R. Samar II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Ítem, lavorà Falip Janovès II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Ítem, lavorà A. Rius II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Suma: I l., XIII s.

fol. 5 r.

Ítem, dilluns, a XXI de noembra^e, lavoraren hòmens de loguer aquesta setmana deiús escrita:

Ítem, lavorà en Moles V jorns e tersa, a raó de XVIII d.: VIII s.
Ítem, lavorà P. Balot V jorns e tersa, a raó de XVIII d.: VIII s.
Ítem, lavorà P. Calvó IIII jorns, a raó de XVIII d.: VI s.
Ítem, lavorà R. Ascuder IIII jorns, a raó de XVIII d.: VI s.
Ítem, lavorà Fransesch Bondó VI jorns, a raó de XVIII d.: VIII s.

Ítem, lavorà Albertí de Vilarjent VI jorns, a raó de XVIII d.: VIII s.
Ítem, lavorà G. Bosc I jorn, a raó de XVIII d.: I s., VI.
Ítem, lavorà Bernat Noguera I jorn: I s., VI.
Suma: II l., VIII s.

fol. 5 v.

Ítem, lavorà G. Martí I jorn: I s., VI.
Ítem, lavorà Jacme Bitxes I jorn: I s., VI.
Ítem, lavorà G. Sera I jorn: I s., VI.
Ítem, lavorà Bernat Parera I jorn: I s., VI.
Ítem, lavorà en Seret VI jorns, a raó de XVIII d.: VIII s.

Diluns, a XVIII de noembra, masió dels hòmens qui lavoraren la setmana deiús escrita:

Ítem, lavorà Fransesch Bondó IIII jorns, a raó de XV d.: V s.
Ítem, lavorà Albertí Vilarjent IIII jorns, a raó de XII d.: IIII s.
Ítem, lavorà G. Saret V jorns, a raó de XVIII d.: VII s., VI.

Suma: I l., XI s., VI.

fol. 6 r.

Ítem, Aloy Pesqual IIII jorns, a raó de XII d.: IIII s.
Ítem, P. Moles I jorn: I s., VI.
Ítem, P. Belhot II jorns, a raó de XVIII d.: III s.
Ítem, P. Bosc I jorn, a raó de XVIII d.: I s., VI.
Ítem, P. Sabater I jorn: I s., VI.

Suma: XI s., VI.

fol. 6 v.

Dimecres, a XX de noembra^f, comensaren a levarar los mestres calafats e lavoraren aquesta setmana deiús escrita:

Ítem, Bernat Ferrer, mestra^g major, IIII jorns, a raó de III s., VI: XIII s.
Ítem, lo seu fadri IIII jorns, a raó de VI d.: II s.
Ítem, Fransesch Tortosa IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
Ítem, G. Jacme IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
Ítem, lo seu fadri IIII jorns, a raó de VI d.: II s.
Ítem, G. Penedès IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
Ítem, Jacme Companyó^b IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
Ítem, Berenguer Faret IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
Ítem, G. Corts IIII jorns, a raó II, X: XI s., IIII.
Ítem, Bernat Crestià IIII jorns, a II s., X: XI s. IIII.

Suma: IIII l., XVII s., IIII.

fol. 7 r.

Ítem, Bernat Ladó IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
 Ítem G. Landric IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
 Ítem, lo seu fadrí IIII jorns, a raó de - s., X d.: III s., IIII.
 Ítem, G. Palmera IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
 Ítem, lo seu fadrí IIII jorns, a raó de VI d.: II s.
 Ítem, Johani de Mesina IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
 Ítem, G. Galí IIII jorns, a raó de II s., X: XI s., IIII.
 Ítem, lo seu fadrí IIII jorns, a raó de XX d.: VI s., VIII.
 Ítem, jornals de còpols X, a raó de XVI d. per jorn, munten: XIII s., IIII.
 Ítem, lavorà G. Seret, mestra d'axa, I jorn: II s.

Suma: IIII l., IIII s.

fol. 7 v.

Diluns, a XXV de noembraⁱ, lavoraren los mestres calafats esta setmana deiús escrita:
 Ítem, Bernat Ferrer, mestra major, VI jorns, a raó de III s., VI: I l., I s.
 Ítem, lo seu fadrí VI jorns, a raó de VI d.: - l., III s.
 Ítem, Jacme Maresma VI jorns, a raó de II s., X: - l., XVII s.
 Ítem, Francesch Marquès VI jorns, a raó de II s., X: - l., XVII s.
 Ítem, Bernat Ladó V jorns, a raó de II s., X: - l., XIII s., II.
 Ítem, Berenguer Despug VI jorns, a raó de II s., X: - l., XVII s.
 Ítem, lo seu fadrí, a raó de VIII d., VI jorns: - l., IIII s.
 Ítem, Berenguer Vaquer VI jorns, a raó de II s., X: - l., XVII s.
 Ítem P. Salha VI jorns, a raó de II s., X: - l., XVII s.
 Ítem, lo seu fadrí VI jorns, a raó de VI d.: - l., III s.
 Ítem, Francesc de Cànuves VI jorns, II s., X: - l., XVII s.
 Ítem, Jacme Canals VI jorns, a raó de II s., X: - l., XVII s.

Suma: VIII l., IIII s., II.

fol. 8 r.

Ítem, lo masip d'en Jacme Canals VI jorns, a raó de II s.: XII s.
 Ítem, P. Malràs VI jorns, a raó de II s., X: XVII s.
 Ítem, G. Saclosa VI jorns, a raó de II s., X: XVII s.
 Ítem, G. Corts VI jorns, a raó de II s., X: XVII s.
 Ítem, Jacme Palajà VI jorns, a raó de II s., X: XVII s.
 Ítem, lo seu fadrí VI jorns, a raó de VI d.: III s.
 Ítem, Bernat Masot VI jorns, a raó de II s., X: XVII s.
 Ítem, lo seu fadrí VI jorns, a raó de VI d.: III s.
 Ítem, los jornals de còpols. XXI jorns e trersa de jorn, a raó de XVI d.: I l., VIII s., V.
 Ítem, rebem de XIII faxes de brusque a hops de l'adop, a raó de VIII s. lo sentenar, e fo la dita brusque d'en P. Moles: II l., I s.

Suma: VIII l., XII s., V.

fol. 8 v.

Diluns, primer dia de dembra^k lavoraren los calafats mestras a la satmana deiús escrita.
 Bernat Ferrer VI jorns, a raó de III s., VI: I l., I s.
 Ítem, lo seu fadrí VI jorns, a raó de VI d.: - l., III s.
 Ítem, G. Jel VI jorns, a II s., X: XVII s.
 Ítem, G. Bernat VI jorns, a raó II s., X: XVII s.
 Ítem, G. Corts VI jorns, a raó II s., X: XVII s.
 Ítem, lo masip^l d'en Papiol I jorn: II s.
 Ítem, Berenguer Ferran VI jorns, a raó II s., X: XVII s.
 Ítem, Pesqual Minguet VI jorns, a raó II s., X: XVII s.
 Ítem, Bertomeu Frexet V jorns, a raó II s., X: XIII s., II.
 Ítem, jornals de còpols^m XII, a raó de XVI d. per jorn: XVI s.
 Ítem, lavorà en Bargadà, mestra d'axa, I jorn: II s., X.
 Ítem, lo seu fadrí I jorn: I s., II.
 Ítem, Johan Nas, mestra d'axa, IIII jorns, II s., X: XI s., IIII.

Suma: VII l., XVI s., VI.

fol. 9 r.

Ítem, lavorà en G. a la galea sotil I jorn: II s., X.
 Ítem, G. Farer I jorn: II s., X.
 Ítem, costaren los remes de dobar, los quals adobà en Pesqual Gaymondo e n'Andreu Visens, remolars: II l., X s.
 Ítem, costaren CC escalins: VI s.

Suma: III l., I s., VIII.

fol. 9 v.

Dimecres, a XVII de noembra, comensí a pendra pega d'en P. Portelha, e pris, en partides, XI pans de pega qui pesaren XVI quintars, XXIII lliures, a raó de X s., VI, lo quintar, munten, per tota: VIII l., X s., III.

Ítem, rebí del mateix I quintar LXV lliures d'estopa, a raó de XXVIII s. lo quintar: II l., V s., I.

Ítem, rebí del matex I lliura de fil d'empalomar: - s., VII d.

Ítem, rebí del matex I cofa de palma: - s., VI d.

Ítem, met en dada, las quals a despeses en Francesch Morel, escrivà, après la mort d'en Pomés.

E yoⁿ Francesch Morel, escrividor d'equest libra, dic que yo fuy escrivà^o axí tost com lo dit P. des Pomés e no afení la dita aquesta axí dita que après la mort d'en Pomés, escrivà primer, axí com apar en et quaern en manut e foren obs dels dits afers de la misatjeria, oltra les covinenses: XXIII l., X s., VIII d. de mayórquins.

Ítem, pranguí X estores de la dona na Tortosa a hobs dels payols de las galeas, a raó de XXVI s. lo XII^{au}: XIII s.

Ítem, rebí de la matexa XII cordes, las VIII, a raó de V d. e las IIII a raó de III d., a hobs de las velas: IIII s., III.

Suma: XXXVI l., V s., VI.

fol. 10 r.

Dijous, a XVIII de noembra, compri sèu d'en G. d'Erenes, candeler, e pris-lo entra III vegades, V quintars, LVIII lliures e miga e aví II quintars a raó de LIII s., e lo romanent, a raó de LV s., VI d., munten XV l., VII s., III.

Ítem, compram d'en Bernat Mora, ferrer, una rova de guts taulàs, a raó de LIII s. lo quintar: - 1., XIII s., VI.

Ítem, compram del matex MCL estoparols grans, a raó de XVIII s. lo miler: I l., VIII s.

Ítem, rebí del matex aguts de terç CCC, a raó de XX d. lo sentenar: - 1., V s.

Ítem, rebí del matex aguts caravalls CC, a raó de XV d. lo sentenar: - 1., II s., VI.

Ítem, prenguí d'en Bernat Farer MM estoparols pochos, a raó de VIII s. lo miler: - 1., XVIII s.

Suma: XVIII l., VII s.

fol. 10 v.

Ítem, del matex pèls de lanades IIII, a raó de II s., IIII. Munten: VIII s., IIII.

Ítem, prenguí del mateix I libant: I s., VI.

Ítem, pranguí del matex XIII canes de cotonina a hobs de bandes, a raó de VIII d. la cana: VIII s., VIII.

Ítem, pranguí del matex aguts de mig cayrat CCC, a raó de II s., VI lo sentenar: VII s., VI.

Ítem, pranguí del matex III cofes poques per tenir clavó: - s., X d.

Ítem, pranguí d'en Bernat Ferrer VI troyeles, a raó de III d. la troyella: I s., VI.

Ítem, rebí del matex VI cofes de sorar, a raó de II d. per cofa: I s.

Suma: I l., XI s., V.

fol. 11 r.

Ítem, aquel jorn matex doní a bastaxs qui m'aportaren del sèu e altres maseres: - s., II d.

Disapta, a XXI de noembra^p costà pa: I s., VI.

Ítem, aquel jorn matex costà vi: I s., III.

Ítem, costà pex e cols: - s., VI d.

Ítem, aquel jorn matex doní a I hom que aportà la vianda per tera, que mar feya: - s., II d.

Ítem, aquel jorn matex costaren XVI canes de cotonina qui foren d'en Antoni Juny e d'en Portes, a raó de VIII d., per cana, a hobs d'adobar las veles: XI s., IIII.

Diluns, a XXII de noembra, costà pa e vi: II s., VI.

Ítem, aquel jorn matex costà carn e cols: - s., VIII d.

Ítem, aquel jorn matex costaren barques qui m portaren a Porto Pi II vegades e portaren IIII pans de pega e II quintars de sèu: - s., VII d.

Ítem, costaren bastaxs qui portaren lo sèu e la pega en la barqua: - s., V d.

Ítem, aquel jorn matex paguí en Nicolau, ferrer, IIII barines: II s.

Suma: I l., XI d.

fol. 11 v.

Ítem, costà aquel jorn matex costà paper: I s.

Ítem, costaren aquel jorn matex esponjes: I s.

Ítem, costaren II panys hobs de la cambra de la galea major e de las armes de la manor: II s.

Dimarts, a XXIII de noembra, costà pa e vi: II s., VI.

Ítem, costà aquel jorn matex carn y cols: - s., VII d.

Ítem, costaren barques: - s., IIII d.

Ítem, costaren mases de descalcar: I s.

Dimecras, a XXIII de noembra, costà, pa e vi: II s., VI.

Ítem, costà carn e cols: - s., VII d.

Ítem, costaren barques^q: - s., III d.

Dijous, a XXV de noembra, pa e vi: II s., VI.

Ítem, aquel jorn matex costà carn e cols: - s., X d.

Ítem, barques: - s., II d.

Suma: XV s., III.

fol. 12 r.

Divendres, a XXVI de noembra, costà pa e vi: II s., X.

Ítem, cols e pex: - s., VI d.

Ítem, aquel jorn matex costà lenya^r ab lo port: V s., VIII.

Ítem, costaren barques e bestaxs qui portaren^s sèu, estopa e lenya:^t - s., X d.

Disapta, a XXVII de noembra, pa e vi: III s.

Ítem, aquel jorn matex, costà carn e cols: I s., I.

Ítem, costaren barques qui m portaren a Porto Pi e m tornaren a vila ab I bastax qui portà I pa de pega: - s., IIII d.

Diluns, a XXVIII de noembra, costà pa e vi: II s., VI.

Ítem, aquel jorn matex costà holi: - s., VI d.

Ítem, costà pex e cols: - s., VI d.

Ítem, costaren barques qui portaren los tendals, en Bargadà, en Saret e mi a Porto Pi e m tornà a vila: - s., VII d.

Suma: XVIII s., IIII.

fol. 12 v.

Divendres, a I de dembra,^u costà pa: II s.

Ítem, aquel jorn matex costà vi: I s., III.

Ítem, costaren cols e carn: - s., XI d.

Ítem, costan los cavals a drisar de trer de la drasana e de metra en barques ab II pans de pega: - s., VIII d.

Ítem, costaren barques que portaren los cavals, fusts a Porto Pi e II pans de pega: - s., X d.
Ítem, costaren sardines: - s., III d.

Dijous, a II de dembra, costà pa e vi: II s., VI.

Ítem, carn e cols: - s., VII d.

Ítem, costen barques d'anar e vanir mi e-n Bergadà: - s., III d.

Divendres, a III de dembra, costà pa e vi: II s., III.

Ítem, aquel jorn matex costà pex e cols: - s., VI d.

Ítem, costen barques d'anar e de vanir de Porto Pi: - s., II d.

Suma: XII s., III.

fol. 13 r.

Ítem^v, acordam Jacme Jordi, jermà d'en Johan Jordi, algotzir. Donam-li I paga d'un mes: I 1., XV s.

Ítem, acordam Johan Fornis. Fiador: Bernat Colomer, acordat. Donam-li paga d'un mes: I 1., X s.

Ítem, acordam Bertomeu Gibert. Està a Senta Maria Macdalena. Fiador: P. Castelar, acordat. Donam-li paga d'un mes: I 1., X s.

Ítem, acordam n'Andreu Descams. Està prop la porta de Portu Pi. Donam-li de paga d'un mes: I 1., VII s. Muri al port de Tunis a XX de juliol.

fol. 13 v.

Ítem, acordam G. Ferrer per senescal de la galea major. Donam-li paga d'un mes: I 1., X s.

Ítem, li prestam per l'altre mes: - 1., VIII s., III.

Ítem, li pagam per lo sagon mes: I 1., X s.

Ítem, acordam Berenguer Rosinyol^x per senescal^y de la (galea sotil). Donam-li paga d'un mes: I 1., X s.

Ítem, deu aver de provasió per cascun jorn III d.

Ítem, acordam P. Bertran. Fiador: Bernat Alciu, acordat. Donam-li de paga d'un mes: I 1., VI s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: - 1., VIII s., III.

Ítem, li pagam per lo sagon mes: I 1., VI s., VIII.

Ítem, acordam Martí Sagí. Fiador: en Blancas. Donam-li paga d'un mes: I 1., VII s.

fol. 14 r.

Ítem, acordam mestra Simó, metja de la galea major. Donam-li de paga d'un mes: III 1., II s., VI.

Ítem, prestam per l'altra mes: I 1., VII s., VI.

Ítem, acordam Berenguer Sunyer per barber de la galea sotil. Donam-li paga d'un mes: II 1., XV s.

Ítem, acordam Fransesch Visens. Donam-li de paga d'un mes: I 1., X s.

fol. 14 v.

Ítem, acordam en Jacme Martí per escrivà major de la taula en tot l'acordament de las dites II galeas e-n servir tot lo viatge, partén de Malorques, anant an Tunis, a raó de LX s. lo mes e la sua provesió. A servit de XVI de faber fins^z.

Ítem, acordam Fransesch Morel, escrivà de la galea sotil.

fol. 15 r.

Aquests són los juglars de las galeas.

Ítem, acordam R., trompador. Donam-li paga d'un mes de manuts: II 1., X s. Serví III meses, VII jorns. Fo mes per él en G. Peratja.

Ítem, acordam en Pons, son companyó^{aa}, per trompador, per lo dit sou. Donam-li paga d'un mes: II 1., X s. Serví III meses e VII jorns.

Ítem, acordam en Serra per tabaler. Donam-li paga d'un mes de manuts: II 1., X s. Serví III meses, X jorns.

Ítem acordam G. Amorós, per trompeta. Donam-li de paga d'un mes de manuts: II 1., X s. Serví III meses, VII jorns.

Ítem, acordam Tomàs de la Mata per trompeta de la galea sotil. Donam-li paga d'un mes del dit sou: II 1., X s.

fol. 15 v. blanc.

fol. 16 r. blanc.

fol. 16 v. blanc.

fol. 17 r. blanc.

fol. 17 v.

A XXII de mars, fem acordament de la barqua armada.

Primerament Jacme Ros, patró de la barqua armada. Donam-li per son loguer d'un mes, ab XII s. que li prestam hobs d'espalmar la dita barqua muntan^{ab}: VIII 1., XIII s.

Ítem, acordam P. A. Donam-li de curta moneda I 1., VI s., qui són de longa: I 1., XVI s.

Ítem, acordam P. Sascorts. Donam-li paga d'un mes en lo sou sobredit: I 1., XVI s.

Ítem, acordam Bertran de Mommanda. Donam-li de paga d'un mes en lo sou sobradit: I 1., XVI s.

fol. 18 r.

Ítem, acordam G. Sanxolo. Donam-li paga d'un mes de moneda curta, qui valen de longa: I 1., XVI s.

Ítem, acordam Farer Gibert. Donam-li paga d'un mes en lo sou sobradit: I 1., XVI s.

Ítem, acordam Jordi Vasal. Donam-li paga d'un mes en lo sou sobradit: I 1., XVI s.

Ítem, acordam P. Moles. Donam-li paga d'un mes en lo sou sobradit: I 1., XVI s.

fol. 18 v. blanc.

fol. 19 r.

Masions dels hobrers qui adobaren las galeas, los quals hobrers eran huns dies ab altres VIII.

Dimarts, a XVI de noembra, costà pa e vi: II s., II.
Ítem, aquel jorn matex costà carn e cols: - s., VIII d.
Ítem, aquel jorn matex costen barques: - s., III d.

Dimecras, a XVII^{ac} de noembra, costà pa e vi: II s., II.
Ítem costà carn e cols: - s., X d.
Ítem, doní a bastaxs qui trageran I antena de la drasana hobs de mostrar carena a las galeas e portar pega e astopa a la barqua: - s., X d.
Ítem, costà la barqua qui remolcà l'antena a Porto Pi e I altra qui portà la pega e la estopa e aguts e astoperols e lanades: I s.

Dijous, a XVIII de noembra, costà pa e vi: II s., II.
Ítem, costà carn e cols^{ad}: - s., VIII d.

Suma: X s., VIII.

fol. 19 v.

Ítem, aquel jorn matex costaren III perxes de bruscar: I s., III.
Ítem, costà aquel jorn matex mig quartà d'oli ab II satrils: I s., X.
Ítem, costà aquel jorn matex lenya^{ae}: VII s.
Ítem, costaren II lliures de candelas de sèu: I s., II.
Ítem, costaren barques qui aportaren lenya^{af} e-l sèu e perxes: I s., V.
Ítem, doní als bastaxs qui materan la lenya^{ag} en barqua e portaren lo sèu en barqua: - s., VI d.

Divenres, a XVIII de noembra costà pa: I s., VI.
Ítem, aquel jorn matex costà vi: II s., III.
Ítem, aquel jorn matex costà pex e cols: - s., VIII d.
Ítem, aquel jorn matex costà I hola, VI ascudeles e IIII tayadós de tera: I s., I.
Ítem, aquel jorn matex costaren barques: - s., IIII d.

Suma: XVIII s., I.

fol. 20 r.

Dijous, a XVI de dembra, costà I barqua de sora: III s.
Ítem, aquel jorn matex, costà pa e vi: II s., III.
Ítem, costà pex e holi: - s., VII d.
Ítem, aquel jorn matex costen barques: - s., II d.

Divenres, a XVII de dembra, costaren III dotzenes e miga de palmeyas, a raó de XIII d. per dotzena: III s., VIII d.

Ítem, aquel jorn matex que costà I taula de pi, a hops de peus de banquetes: I s., VI.

Disapta, a XVIII de dembra, costà pa e vi: II s.
Ítem, aquel jorn matex costà pex e cols: - s., V d.
Ítem, aquel jorn matex costà holi: - s., V d.
Ítem, aquel jorn matex costen barques: - s., II d.

Suma: XIII s., VIII.

fol. 20 v.

Dimecras, a XXII de dembra, costà pa e vi: II s.
Ítem, costà pex: - s., V d.
Ítem, aquel jorn matex costà I barqua qui portà XXXX sachs de Porto Pi a vila e portà en Seret e mi e-n Paliser: - s., IIII d.
Ítem, costaren de portar los sacs a casa d'en Portelha: - s., II d.
Ítem, divenres, a XXIII de dembra, costà I barqua qui portà en Saret e mi a Porto Pi e portà la tenda: - s., III d.
Ítem, aquel jorn matex costaren de portar los panons en casa mia: - s., I d.
Digmenja, a XXVI de dembra, costaren barques d'anar e de venir de Portu Pi: - s., II d.
Divenres^{ab}, a V de janer, costan IIII dotzenes de palmeyes, a raó de XIII e maya la dotzena: IIII s., VI.

Suma: VII s., XI.

fol. 21 r.

Disapta, a VIII de janer, costà la barqua qui portà lo Maseres en galea e bastax: I s., III.
Ítem, costaren III quintars de sèu a hobs d'espalmar d'aygua ensús com ja las aviam espalmades d'aygua enjús com las adobam, a raó de LVIII s., lo quintar, muntan de manuts ab XXXX hòmans qui donaren lo sèu, a qui donam I l., X s., munta tot: X l., IIII s.

Suma: X l., V s., III.

fol. 21 v. blanc.

fol. 22 r.

Diluns, a XV de noembra foren alets los còmits e-ls escrivans per adobar e metra encuns las II galeas de la missatjeria per despetxar prestament per anar en lo viatge de Tunis: Entoni Bergadà, còmit, P. Seret, còmit, Fransesc Morel, escrivà, P. des Pomés, escrivà.

Primerament, fem la rahó del loguer d'en Antoni Bergadà, que ajudà alcun tems en adop d'una galea. En loc del dit Entoni fo mes en Rigolelha per complir e metra encuns de totes coses la dita galea, despetxar anant e vinent de Portu Pi, e esperan, mentra en Mateu de Besanta anà al senyor rey e tornat a Malorques. Axí a servit III meses, qui munten, a raó de L s., los II meses e la I mes, a raó de C s., munten: VII l., X s.

Ítem, muntan semblantment lo salari e provesió d'en P. de Seret, còmit de la galea major, qui a servit III messes: VII l., X s.

Ítem, fem la rahó del salari e provasió en Fransesch Morel, escrivà, qui serví alcun tems en las

galeas e puys entrà an loc d'él en Paliser qui a servit e complit tot lo dit tems semblantment dels còmits, axí com primer sa contà, a raó de XVI d. lo jorn, munten III messes: VI l.

Suma: XXI l.

fol. 22 v.

Ítem, fem la rahó del salari e proveisió a n P. des Pomés, escrivà de la altra galea, semblantment per tot lo damunt dit tems, a raó dels damunt dits XVI d., per jorn munten: VI l.

Ítem, fem la rahó d'en Figuera del salari e proveisió estant senescal e guardià de nit e de jorn tot lo davant dit tems, en la galea major, a raó de XII d., per jorn muntan: III l., X s.

Ítem, fem la rahó d'en G. Seret del salari e proveisió estant senescal e guardià en la galea sotil, de nit e de jorn, semblantment tot lo damunt dit tems, a raó de XII d., per jorn, munten III meses: III l., X s.

Ítem, fem la rahó en Font, botiguer, per clavó e pega, axí com en comtejar tot per manut escrit per ma del dit Font en l'albarà per diverses partides e de so e yo carta d'apoqua del dit Font, axí com ho e pagat, lo qual conte per manut no puc donar, e axí fo provehit per lo resional que fos a son sagrament: VI l., XVIII s., III.

Suma: XXII l., VIII s., III.

fol. 23 r.

Ítem, costà I pesa de drap, a hops de la tenda que fiu fer a hops de la galea, hon anaren los misatjés: III l. de mayorquins.

Ítem, costaren III canes de drap vermel, hops de la porte de la tenda, a raó de VI s. la cana, muntan: -l. XVIII s.

Ítem, costaren XXVI canes de canamàs, hobs de foradura de la tenda, a raó de XII d. la cana: I l., VI s.

Ítem, costà de tixer e de piquar est canamàs: -l., VI s., VI.

Ítem, costaren II canes de drap groch, hobs de fer los senyals^{ai}, a raó de VIII s. la cana, muntan: -l., XVI s.

Ítem, costà de fer aquesta tenda: I l., X s.

Ítem, costaren II peces e miga de sendat groc e vermel, a hops de l'estandart: XII l., I s., X.

Ítem, costà mans de mestre de fer lo dit estendart: II l.

Ítem, costaren II senyeras^{ak} de l'honrat en Clariana: II l., XVI s.

Ítem, costà la perxa de l'estandart de pintar: -l., XII s.

Suma: XXVI l., VI s., III.

fol. 23 v.

Ítem, costaren V canes de drap, a hops de vestir lo porter, lo qual a manament del senyor rey d'anar en aquesta misatjeria, perquè és holtra las covinenses e yo e li pres aquest dit drap, a raó de XXXX s. manuts^{al} la cana, munten: XI l., V s.

Ítem, per II penas a las dites vestedures e ab custures: III lliures.

Ítem, costaren II vestits de II escuders que avem vestits a l'honrat en G. de Clariana, holtra las covinensas: X l.

Ítem, costaren III canes e miga de xaló vert, a hobs d'un companyó^{am} de l'honrat en G.

Clariana, lo qual és holtra la covinensa que n la covinensa non deu aver mas I, mas lo sanyor rey manà que li n fos junt I altra, costà, a raó de III lliures la cana: XIII l., X s.

Ítem, costan penes a quest vestit: III l., XV s.

Ítem, costan^{an} custuras e averies: I l., XIII s.

Ítem, costaren III canes e miga del dit drap matex de Xaló, hobs de l'altra companyó^{ao} d'en Blancas, e asò és holtra las covinenses, muntan ap penes e ab averies: XVII l., XVIII s.

Suma: LXII l., III s.

fol. 24 r.

Ítem, he donat en Susen, jueu de Malorques, lo qual va per torsimany ab los honrats misatjés, e a so de manament del senyor rey e donam-li a I vestit de X l. e yo doni-li las dites, axí com és acostumat: X l.

Ítem, munten tots los tersols de las II galeas que yo Mateu de Basanta e pagats per donar compliment d'armament a les dites II galeas, de la qual cosa yo no era tangut, segons las covinenses, munten de II messes, sagons comta del cartorali de l'acordament: CCCXV l., I s., VI d. de mayorquins.

Suma: CCCXXV l., I s., VI.

Ítem, met en dada per CXIII quintars e mig de bescuit, los quals me covench a comprar en Mayorques, per proveisió dels CXXX hòmens qui foran anadits a les dites gales per tersols e sobrasalents, axí com dit és, a raó de II quintars XXXIII lliures lo jorn, entre tots, so és per XLI jorn que ls fiu la dita proveisió, és a saber: XV dies estant en Malorques, ans que las galeas na partisen e XXVI dies del dia que partiren tro al dia que G. de Clariana comensà de donar panàtiga a les dites gales, estant en Tunis, qui són LXXXXV quintars e mig e per XVIII quintars de bescuit que comprí a hobs dels tarsols en Tunis, jatssia // (*fol. 24 v.*) que desús sia contegut que l dit G. de Clariana donàs pa a les dites galeas e són per tots CXIII quintars e mig, qui, a raó de XVI mayorquins per quintar, fan e foren mespreses en conte, de manament del senyor rey fet en Jacme Despug, rejent l'ofici del mestra rasional, ab letra sua, dada en Barsalona, tersio nonas januari, de l'any MCCCXLV, ab la qual li menava aquela proveisió dels dits tersols, ma fos pres en conta: LXXXXI l., XVI s. mayorquins.

Ítem, donam en Jacme Ros, patró de I barqua de XII rems, per loguer de la barqua e de la sua presona, la qual se armà en Malorques, a raquesta d'en G. de Clariana, donam-li per III messes de curta moneda, a raó de VI l. per mes: XXIII l. de mayorquins manuts.

Ítem, donam al dit patró per I rova de sèu: -l., XII s.

Ítem, donam a VII hòmans que logam de la ribera, per ermar la dita barqua, axí com apar en lo cartorali de la armada, a raó de II l., XVI s. de longa moneda, per hom lo mes: XXXVIII l., XV s., V, de mayorquins manuts.

Ítem, donam VII quintars de bascuit que compram en Tunis, hobs de la barqua armada, a raó de XVI s. lo quintar, ap lo port, muntan: V l., XV s., III malorquins manuts.

Suma: CLX l., XIII s., VIII.

fol. 25 r.

Ítem, doní en G. de Clariana, cavalier e misatjer hordonat per lo senyor rey a nar al rey de

Tunis, per masió sua e de tretza manjadós qui ab él eran en la siutat de Malorques, so és per II messes e XVII dies que a stat ab los dits manjadors en la dita siutat ans que's reculís per anar en la dita misatjeria, la qual estada fo per ro del sobresehiment que'l senyor rey manà fer en la dita misatjeria, segons que's conté en I letra del dit senyor, ab la qual manà la prasant cantitat e altres a mi éser presses en conte, que, a raó de XII diners mayorquins per cascú manjador lo dia, fan e's sert que'ls dits II meses e XVII dies comensaren a VI de janer de l'any de MCCCXLIII e feniren a XXV de mars de l'any MCCCXLV, que fo dia de madona Santa Maria de Mars: LIII l., XVIII s.

Ítem, met en conta de dada los quals després en l'anada que fiu el senyor rey, com manà sobraseura la dita misatjeria. Partí de Mayorques en Barselona e de Barselona a Perpenyà,^{4p} on era ladons lo dit senyor rey, per ró del dit sobrasahiment, so és en provehiyó mia e d'un hom e de I bèstia en que cavalquí de Barselona a Perpinyà.^{4q} E aví letra del dit senyor rey, de manament en Jacme Despug, regent l'ofici del mestre resional que'ls metebe en conta, la cual letra fo dada en Barselona, pridie nonas janohari, anno Domini milesimo (CCC) quinto, C s. barsaloneses qui fa de mayorquins, a raó de XVIII ens: VII l., X s. mayorquins.

Suma: LXI l., VIII s.

fol. 25 v. blanc.

fol. 26 r.

Aquest és traslat del libra de l'acordament de las II galeas qui anaren en Tunis, so és a saber, dels tersolls e balestés e sobrasalent que acordam, de manament del nobla A. d'Eril, governador del regna de Mayorques.

Aquests són los hòmans qui foren acordats per vogar los remes dels tersolls, los quals acordà en Mateu de Besanta, lo qual era amenistrador d'equelles II galeas qui anaren en la misatjeria en Tunis per lo senyor rey nostre d'Aragó, los quals acordam de manament del noble A. d'Eril, governador de Malorques.

Ítem, acordam Bonanat Miquel, qui posa en casa d'en R. de Pau, sabater. Està a les cases d'en P. Andreu, prop Sen Miquel. Fiador: Johan Ardit, corejer, qui està al carer d'en Martels, en les cases d'en Huguet Sera. Donam-li de paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: —l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., I s.

Suma: III l.

fol. 26 v.

Ítem, acordam P. Barera. Posa en casa d'en Bernat Alciu, lo tort. Fiador: lo dit Bernat Alciu. Està prop Sent Antoni de Pàdua. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., IIII.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: -l., XVI s., VIII.

Suma: II l., XII s.

Ítem acordam G. Pons, fil d'en Pons, trompador nostra. Fiador: lo dit Pons. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., IIII.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Tunis: I l., -s., VIII d.

Suma: III l.

Ítem, acordam P. Penaroje, qui posa en casa de na Marió, hostalera, al carer d'en Balsarenys. Fiador: Bernat Sariba. Està a la Corejeria, ab sa muler. Conex-lo s'algutzir nostra. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.

Ítem, pres per un coutel que pres de sinta: III s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., III s.

Suma: II l., XII s.

Suma: VIII l., IIII s.

fol. 27 r.

Ítem, acordam Bernat Dalmau, de Polensa. Fiador: en P. Andreu, escuder d'en Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., IIII.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., -s., VIII d.

Suma: III l.

Ítem, acordam Bertomeu Xemenó, sartra. Està en l'alberc de na Tomassa, tixidora. Està al gal. Fiador: G. Farer, senescal nostra. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s., IIII.

Ítem, per vinagra e ays e holi que pres: -l., V s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: -l., XV s., VIII.

Suma: III l.

Ítem, acordam G. Lorens. Posa en casa de na Batla, al pont d'en Nicolau Garau. Fiador: Johan Alfonse. Hés acordat. Astà a Senta Aulàlia, là hon venan lo cuyram dels sabatés. Donam-li paga d'un mes: I l., XI s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s.

Ítem, per I espasa que pres: -l., VII s., VI.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XIII s., VI.

Suma: III l., II s.

Suma: VIII l., II s.

fol. 27 v.

Ítem, acordam P. Comeles. Està al carer d'en Hortolà, en las cases d'en Hortolà, pres lo bany d'en Renovart. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., IIII.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., -s., VIII d.

Suma: III l.

Ítem, acordam Simon Rubió, sartra. Està davant en Maymó Piris, davant en Martorel.
Fiador: Berenguer Traver, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s., III.

Ítem, li prestam per I coltel que pres: -l., III s., VIII.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes an Tunis: -l., XVII s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Gabriel Sabater, calafat. Està pres de n'Antoni Colom. Fiador: Antoni Colom. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VIII s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Bernat Gilibert. Està davant lo pou d'en Dolset, en las cases de na Coplliura.
Fiador: P. Bertran, acordat, qui està davant el mateix. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li prestam en Malorques per l'altra mes: -l., VIII s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., V s., VIII.

Suma: III l., X s.

Suma: XII l., VI s.

fol. 28 r.

Ítem, acordam Jordi Massaguer. Està en casa d'en Nicolau, parayra, qui està a la Parayria, pres lo pont dels Sartres. Fiador: lo dit Nicolau, parayra. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., III

Ítem, per I espasa que pres: -l., VIII s.

Ítem, li fem compliment en Tunis per l'altra mes: -l., VIII s., VIII.

Suma: II l., XVIII s.

Ítem, acordam Bertomeu Despou. Posa en casa d'en Garsia, hostaler. Fiador: Fransesch Palet, qui està al carer d'en Fonolet. Donam-li paga d'un mes: I l., XIII s.

Ítem, li prestam per lo sagon mes: -l., VIII s.

Ítem, per una espasa que pres: -l., V s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s., VIII.

Suma: III l., VIII s.

Ítem, acordam R. Jacme. Està en les cases d'en G. Fuster, paliser, pres casa del bisba. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s.

Ítem, per I espasa que pres: -l., V s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XI s., VIII.

Suma: II l., XII s.

Suma: VIII l., XVIII s.

fol. 28 v.

Ítem, acordam Andreu de Munsó, qui està en les cases d'en G. Fuster, paliser, pres casa del bisba. Donam-li paga d'un mes: I l., III s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s.

Ítem, per I espasa que pres: -l., V s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., VIII s., VIII.

Suma: II l., VIII s.

Ítem, acordam Martí Hortís. Posa en casa d'en Xiqué. Fiadors: R. de las Eras, traginer, e Johan Nusso, de Saragosa, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., VIII.

Ítem, per I coltel de "sintá" que pres: -l., III s.

Ítem, per vinagra e holi que pres: -l., I s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XII s., V.

Suma: II l., XII s.

Ítem, acordam P. Sagrera, qui està en casa "d'en Antoni Jerona, sabater, qui està davant en Ravel. Fiador: Bonanat Serdà, sartra, qui està al Taulat, en casa d'en Aulaguer, en las suas cases matexas. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., III.

Ítem, per I coltel de sintá que pres: -l., III s., VIII.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVI s., XI.

Suma: III l.

Suma: VIII l.

fol. 29 r.

Ítem, acordam G. R., candaler. Està davant la casa d'en G. Valentí, al carer de na Salada. Fiador: Johan Montiró, acordat. Està a Sen Salvador. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., -s., VIII d.

Suma: III l.

Ítem, acordam P. Artal. Posa en casa d'en Roig, al Mur. És taverner. Fiador: Martí Bonshom, qui està ab sa mara a les cases d'en Sijetas, capelà, a l'Almudayna. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., II s.

Ítem, per I espasa: -l., V s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., II s., VIII.

Suma: III l.

Ítem, acordam Martí Balester. Està a Sen Salvador, en les cases d'en Rojet, paliser. Fiador:

P. Despug, perayra, qui està al carer de la Morera, a les cases d'en Jacme Mata. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s. III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., -s., VIII d.

Suma: III l.

Suma: VIII l.

fol. 29 v.

Ítem, acordam A. Asbert, qui posa en casa de na Noguera, pres na Spitala, al carer de Sen Johan. Fiador: Fransesch Sartra. Està aquí matex en las cases de son frara, Bernat Sartra. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., II s., VIII.

Suma: III l., III s.

Ítem, acordam Entoni Esquerà, d'Inqua, que posa en casa de na Pug, qui està al carer de Sent Antoni de Pàdua, prop na Figuera. Fiador: Martí Esquerà, frar seu. Posa en casa d'en Cruhiles, al mulí del Vent. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., III.

Ítem, per I espasa que pres: -l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., VIII s., VIII.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Bernat Faliu. Posa en casa de sa mara, al pug de Senta Creu, pres lo pou d'en Dolset, prop na Malrasa. Fiador: D. Bertran, acordat, qui està aquí matex. Donam-li paga d'un mes: I l., XIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., III s., VIII.

Suma: III l., VIII s.

Suma: VIII l. VIII s.

fol. 30 r.

Ítem, acordam R. Vilalta. Està al carer de n'Esteve Salort, en casa d'en R. de Villalta, son para, pasquedor. Està aquí matex. Fiador: Bernat Faliu, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., VIII s.

Suma: II l., XVIII s.

Ítem, acordam^{at} P. Feran. Està en casa d'en Ramir, capdeguayta. Fiador: Fransesch

Desona, acordat, qui està a Senta Aulàlia, ab son para n'Andreu Desona. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., XII s.

Suma: III l., III s.

Ítem, acordam Martí Esquerà d'Inqua. Posa a l'hostal d'en Cruhiles, al mulí del Vent. Fiador: Pere Feran damunt dit, qui posa a casa d'en Ramir. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., III.

Ítem, per un coutel de sinta que pres: -l., VI s.

Ítem, li fem compliment de l'altra mes en Tunis: -l., XII s. VIII

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam P. Corbela, de Taragona. Posa a l'ostal d'en P. de València, a la porta Pintada. Fiador: Erosto, trompador, qui està a la plasa de Senta Margalida. Donam-li de paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Suma: XI l., XVIII s.

fol. 30 v.

Ítem, acordam P. Safont, espardanyer. Està a la Espardenyaria de la Cortera. Fiador: Bernat Mayol, cunyat^{at} seu. Està pres del forn d'en Candeler. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam A. Martí, qui està al pug de Senta Creu, en casa de na Fanera. Fiador: G. Baldoví, acordat, qui està a la font de Santa Creu. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., III.

Ítem, per I coutel de sinta que pres: -l., VI s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: -l., XI s., VIII.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Bernat Moro, qui està pres de la taula dels hortolans. Fiador: G. Moro, carnisser. Està a la Lotje dels janovesses. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, per un coutel de sinta que pres: -l., VI s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., III s.

Suma: II l., XVIII s.

Ítem, acordam P. Aladern. Està en casa de sa mara d'en Berenguer Pacs, prop Senta Clara.

Fiador: R. G., qui astà a la Dobaria Veya. Donam-li paga d'un mes: I l., X.
Ítem, li prestam per l'altra mes en Tunis: I l., X s.

Suma: III l.

Suma: XI l., XI s.

fol. 31 r.

Ítem, acordam Bernat Prats. Està al forn d'en Fonolet, en les cases del forn. Fiador: P. Roqué, qui està pres d'en Dalmau, capdeguayta. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam P. Roqué damunt dit, qui està prop en Dalmau, capdeguayta. Fiador: lo damunt dit Bernat Prats. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam A. Cases, qui està al carer de na Noguera, en les cases d'en Pla. Fiador: Bernat Prats, acordat damunt dit. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.
Ítem, per l'espasa que pres: -l., VI s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., III s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Johan Minguet, qui està en la casa d'en Minguet, son jarmà, a la Pasquateria. Fiador: Bernat Corella, de Sineu, qui està al poador de na Xona, en les cases d'en Blanc. Fiador: Jacme Asqueler, acordat, qui està pres d'en Tauler. Cascú per lo tot. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li prestam per tot l'altra mes en Malorques: -VIII s., III.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s. VIII.

Suma: II l., XVIII s.

Suma: XI l., XVIII s.

fol. 31 v.

Ítem, acordam Fransesch Hisern. Està a la partida^{va} de Barsalona, pres d'en Antoni, calafat, en les seues cases matexas. Fiador: R. Torela. Està a Senta Aulàlia, davant en Fransesch Jaronès. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.
Ítem, per l'espasa que pres: -l., VIII s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., I s.

Suma: III l.

Ítem, acordam G. Berenguer. Està en cassa d'en Bertomeu Vidal, a la Boteria. Fiador: en Pons Baquet, en Johan Rog, qui estan a la Boteria. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.
Ítem, li fem compliment de paga per l'altra mes a Tunis: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Jacme Malgures. Posa en casa d'en Pons Baquet, barquer. Fiador: lo dit Pons Baquet. Està a la Boteria. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.
Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s., III.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., -s., VIII d.

Suma: III l.

Ítem, acordam R. Pinós. Està a Sen Nicolau, al carer qui no pasa, en las cases d'en Balaguer. Fiador: Bernat Martorel. Està davant las cases d'en Abrí, prop lo pou de na Xona. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XII s.

Suma: III l., III s.

Suma: XII l., III s.

fol. 32 r.

Ítem, acordam Bernat Torella qui està en les cases d'en Blanc, al poador de na Xona, ab sa muler. Fiador: Gargori March. Posa en l'ostal d'en Bertomeu Font, en las cases d'en Sagura, prop lo molí del Vent. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.
Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s., III.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s., VIII.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Gargori March damunt dit. Està en les cases d'en Sagura, prop lo molí del Vent. Fiador: lo damunt dit Bernat Torella, qui està en las cases d'en Blanc, al poador de na Xona. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes a Tunis: I l., VIII s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Nicolau Baró. Posa a casa d'en Far, al Pes de la Paya. Fiadors: Bertomeu Suau e Bernat Verjer, acordats, qui posan là matex. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.
Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., III.
Ítem, per l'coltel de sinta que pres: -l., III s., IX.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: -l., XVI s.

Suma: II l., XVIII s.

Suma: VIII l., X s.

fol. 32 v.

Ítem, acordam Garsia Caseles. Està al carer dels Homs de Senta Margalida, en casa d'en P. Vilha, ab sa muler. Fiadors: lo dit P. Vila, e'n G. Banyuls.^{ax} Està aquí matex. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s.

Ítem, per I coltel de sinta que pres: -l., III s., VI.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: -l., XIII s., VI.

Suma: II l., XIII s., I.

Ítem, acordam P. Payrí. Està en les cases d'en Bernat Vidal, carnisier, qui està a la Monederia. Fiador: Bertomeu Despug. Està pres del dit Bernat Vidal. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., III.

Ítem, per I coutel que pres de sinta: -l., III s., VI.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVI s., II.

Suma: III l.

Ítem, acordam Francesch Banet, qui està ab en Johan Desfrexa, mestra d'axa. Està en las cases de na Domenega, en las cases d'en P. Dalnau. Fiador: lo dit Johan Desfrexa. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., XV s.

Suma: III l., X s.

Suma: VIII l., III s.

fol. 33 r.

Ítem, acordam Bernat Aulesha, qui està ab en Lorens Bausarenys. Fiador: lo dit Balserenys. Conex-lo en P. Seret. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li prestam per l'altre mes en Malorques: -l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VI s.

Suma: III l., X s.

Ítem, acordam Johan Ambert, qui està ab en Bernat Anbert, calafat. Fiador: lo dit Bernat Ambert, calafat. Conex-lo en P. de Seret. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s.

Ítem, li pagam per lo sagon mes a Tunis: I l., VI s.

Suma: III l., X s.

Ítem, acordam P. Satria, qui està a casa de na Palegrina, hostalera, pres de na Bougas. Fiador: Antoni Monclús, sabater Està^{ay} a la porta de la Carniseria^{az} del Pont. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., VIII s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Entoni Cruhiles, qui està a Sent Entoni de Pàdua. Fiador: P. de Saret, còmit. Donam-li de paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Suma: XII l., XVI s.

fol. 33 v.

Ítem, acordam Tomàs Navara. Posa en casa d'en Codolet, al carer Nou, prop en Masaguer, farer. Fiador: Bertran Despou, acordat. Està a casa d'en Garsia, ostaler, prop lo Mur. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., III

Ítem, per I coutel que pres: -l., III s., VIII.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XV s., XI.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam P. Amorós, qui està a Sent Esperit, en les cases d'en Bertomeu, ostaler. Fiador: en Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, per vinagra e holi que pres: -l., II s., VI.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: I l., III s., VI.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Martí Sagí. Posa a casa de la Gatnaua, a la porta Pintada. Fiador: Benet Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VII s.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Francesch Junyat.^{ba} Està al carer del mulí del Vent, pres A. Xivaler. Està ab sa mara. Fiador: Masià Martí. Està aquí matex. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XV s.

Suma: III l., X s.

Suma: XI l., XVI s.

fol. 34 r.

Ítem, acordam Masià Martí. Està al mulí del Vent, pres d'en Xivaler. Fiador: lo davant dit Francesch Junyat,^{bb} acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s.

Ítem, li prestam en Cabrera: -l., I s., X.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., III s., X.

Suma: III l., X s.

Ítem, acordam Fransesc Andreu de Coanegra, jermà d'en P. Andreu, escuder d'en Blancas. Fiador: lo dit P. Andreu. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VI s.

Suma: II l., XII s.

Ítem, acordam R. Depaxenys. Està pres d'en Johan Safont, pres del Cal. Fiador: en P. Andreu, escuder d'en Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.
Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam A. Adorel de Cohanegra. Fiador: lo damunt dit P. Andreu, escuder d'en Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VI s.

Suma: II l., XII s.

Suma: XI l., X s.

fol. 34 v.

Ítem, acordam Johan Rossés de Cohanegra. Fiador: Jacme Farer del dit loc matex. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.
Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Jacme Farer, del dit loc de Cohanegra. Fiador: lo damunt dit Johan Rosés, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.
Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., XIII s.
Ítem, per I espasa que pres: -l., VI s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., VII s.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Berenguer Castelar, de Taragona. Posa en casa d'en R. Depaxenys,^{bc} qui està a la plasa d'en Munsó pres del Cal. Fiador: lo damunt dit R. Depaxenys.^{bd} Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.
Ítem, li prestam per l'altre mes en Malorques: -l., VIII s.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVII s.

Suma: II l., XII s.

Ítem, acordam Antoni d'Ermanno. Posa en casa d'en Padrutxo de Marsara. Està en las cases d'en Termens. Fiador: lo dit Padrutxo de Marsara. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.
Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s.

Ítem, I espasa que pres: -l., III s., VI.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVII s., VI.

Suma: III l.

Suma: XI l.

fol. 35 r.

Ítem, acordam G. Gibert. Posa en casa de na Vinya,^{be} davant lo Costel. Fiador: A. Pipiho, qui està en la Sala dels jurats. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.
Ítem, li prestam per l'altra mes en Mayorques: -l., VIII s., IIII.
Ítem, per I espasa que pres: -l., V s., III.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes en Tunis: -l., XII s., V.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Fransesch Muntaner. Està a Sen Nicolau, davant la casa d'en Jordi Brondó. Fiador: P. Reyal. Està a Sentaullàlia, pres d'en Vilahur. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.
Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., IIII.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., VII s., IIII.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Miqolau Sala, de Pelamós. Posa en casa d'en Far, pres lo Pes de la Paya. Fiador: lo dit Far. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.
Ítem, li prestam per l'altre mes: -l., VIII s., IIII.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVI s.

Suma: II l., XII s.

Ítem, acordam Berenguer de Claresvals. Posa en casa de na Bartomeua, tavarnera, prop na Ries. Fiador: Jacme Figuera, qui està en casa nostra. Donam-li paga d'un mes: I l., VI s.
Ítem, li fem compliment per l'altre mes en Tunis: I l., VI s.

Suma: II l., XII s.

Suma: X l., XII s.

fol. 35 v.

Ítem, acordam Falip Bordoner. Està a la portelha de les Botes, en las cases de sa mara d'en Domingo Vasal. Fiador: Tomàs Tió. Està al carer de Sarogay, en las cases d'en Bernat Burguet. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII.
Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., IIII.
Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s., VIII.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam G. Olíver. Està al carer d'en Termans, a casa d'en Corbeyo, forner. Fiador: lo dit Corbeyo, forner. Pres paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., III.

Ítem, li prestam a-n Cabrera: -l., III s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XV s., V.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam P. Nadal. Està ab sa tia dona na Catalina, en las casas d'en Faran, a Senta Aulàlia. Fiador: Bertomeu, remolar, acordat nostra. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s.

Suma: II l., XIII s.

Suma: VIII l., VI s.

fol. 36 r.

Ítem, acordam Domingo, qui està ab en Mosteroles. Està pres d'en Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VIII s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Bernat Sot. Posa a casa d'en Braulo, arjenter, qui està en l'Argenteria. Fiador: Jacme Farer, acordat, de Coanegra. Donam-li de paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VII s.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam P. Agustí. Posa en casa de na Palegrina, a la portella de les Botes. Fiador: Bernat Colomer, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li pagam per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Guillelmo de Malta. Fiador: Guillelmo Gollo, alier, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, holi que pres: I l., I s., II.

Ítem, li fem compliment per l'altre mes: I l., XIII s., X.

Suma: III l., X s.

Suma: XII l.

fol. 36 v.

Ítem, acordam Guillelmo de Marsara. Fiador: Padrutxo de Marsara, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam A. Despug. Està en casa de na Fanera. Fiadora: la dona na Fanera. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XII s.

Suma: III l., III s.

Ítem, acordam Bernat Raquesens. Està prop la Noguera. Fiador: Bernat Sa-riba, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VIII s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam P. Tarats. Fiador: Miquel Tarats, frara seu, notxer nostra. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Fransesch Tora. Està en casa de son para Johan Satora. Està al Sapulcra. Fiador: en Planels, notxer nostra. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XII s.

Suma: III l., III s.

Suma: XV l., III s.

fol. 37 r.

Ítem, acordam Nicolau Senmartí. Està en casa d'en Fransesch Tortosa. Està al carer de la Mar. Fiador: lo dit Fransesch Tortosa. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XII s.

Suma: III l., III s.

Ítem, acordam Janer Desvals. Està a Senta Maria Macdalena. Fiador: Farer Pigot, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, per I coutel que pres de sinta: -l., III s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., V s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Micolau Pujet. Fiadors: Micolau Rafart e Berenguer Holiver,^{bf} acordats. Donam-li paga d'un mes: I l.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l.

Suma: II l.

Ítem, acordam Mateu Jyli. Conex-lo A. Garsia, notxer nostre. Fiador: lo dit A. Garsia. Donam-li paga d'un mes: I l., III s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., III s.

Suma: II l., VIII s.

Suma: X l., VIII s.

fol. 37 v.

Ítem, acordam P. Desfrega. Està en casa d'en P. Costa, al cantó d'en P. de Sigas, a Sentaulàlia. Donam-li paga d'un mes: I l., V s.

Ítem, per l'espasa que pres: -l., V s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: -l., XVIII s., VIII.

Suma: II l., X s.

Ítem, acordam Bernat Agili. Està prop Sent Antoni de Vianes, pres d'en Canar. Fiador: Jacme Farer, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam P. Carbonel, qui està prop en Besanta, a la Cortera. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XII s.

Suma: III l., III.

Ítem, acordam Bernat Alciu, lo tort. Fiador: Xanxo d'Algayda. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam P. Jorba. Està a la plasa del Pa, a casa d'en R. Jorba, avoncle seu. Fiadors: Farer Garsia e Romeu, ostaler. Està aquí matex. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Suma: XIII l., XIII s.

fol. 38 r.

Ítem, acordam G. Robí. Està al pug de Senta Creu, pres de na Malrasa. Fiador: G. Janer, corder. Està là matex, ab sa muler. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VII s.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam P. Batist. Posa en casa d'en Far. Fiadors: en Carbonel, notxer nostra, en Fransesc Rover, qui està pres de Senta Maria del Carma, pres lo molí d'en Boscà, ab sa mara.

Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam A. Verger, qui està al Gal, en las cases d'en Sunyer, ab sa tia qui a nom n'Ascudera. Fiador: Johan Riera, sabater, qui està en las cases de na Mora, davant Sen Domingo.

Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, per l'coltel de sinta que pres: -l., VII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l.

Suma: II l., XIII s.

Ítem, acordam Jacme Teri. Està a Sent Esperit, pres de na Pla. Fiadora: sa muler na Catalina. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VII s.

Suma: II l., XIII.

Suma: XI l., II s.

fol. 38 v.

Ítem, acordam F. Viader. Posa en casa de na Batla, hostalera, a la plana de Senta Margalida. Fiador: Johan Casquelo qui està al carer d'en Tornamira. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Johan de la Riba. Posa a casa d'en Nicoletto, hostaler. Fiador: lo dit Nicoletto. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, per l'espasa que pres: -l., V s., III.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., III s., VIII.

Suma: III l.

Ítem, acordam Aparisi Xanxis. Està al pont dels Sastres, al carer de la Riera. Fiador: P. Rog, qui stà al Mur. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VIII s.

Suma: II l., XVIII s.

Ítem, acordam Berenguer Descol. Posa en casa d'en Vaquer, calafat. Està al pou d'en Douset. Fiador: Fransesc Selarque. Està al carer del Poador, en l'alberc d'en Barja Malerba, a la Monederia. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Francesch Selarque. Està al carer del Poador, a l'alberc d'en Berja Malerba. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altre mes: I l., X s.

Suma: III l.

Suma: XIII l., XVIII s.

fol. 39 r.

Ítem, acordam Bertomeu Guitart. Posa en lo stal d'en Garsia, hostaler. Fiador: Johan Monrog, cunyat⁹⁸ d'en Antoni Colom. Donam-li paga d'un mes: I l., V s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., V s.

Suma: II l., X s.

Ítem, acordam Bernat Holiver. Posa a l'ostal de na Torelha, a la portela de les Botes, pres dels cordés. Fiador: P. Sastoras, tavarner. Està al carer d'en A. Banet. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VIII s.

Suma: II l., XVIII s.

Ítem, acordam Johan Caras qui està a l'ostal de na Figuera. Fiador: Johan Jordi, algotzir nostra. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VIII s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam P. Sera. Posa a l'ostal d'en Fabra, hostaler. Fiador: P. Sastores, tavarner. Està al carer d'en A. Benet. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, per l'espasa que pres: -l., VI s.

Ítem, li fem compliment per l'altre mes: I l., III s.

Suma: II l., XVIII s.

Suma: XI l., III s.

fol. 39 v.

Ítem, acordam P. Mormany. Posa en casa de na Fanera, ostalera. Fiadora: la dita Fanera. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Jacme Pla. Està al carer dels hortolans ab sa muler, pres de San Salvador. Fiador: Farer Rovirans. Està a la costa d'en Brosa, a la Dobaria Veya. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, per l'espasa que pres: -l., III s., VI.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., III s., VI.

Suma: II l., III s.

Ítem, acordam Beymunte de Misina. Posa a casa d'en Nicoletto, ostaler. Fiador: lo dit Nicoletto. Donam-li paga d'un mes: I l., XIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XIII s.

Suma: III l., VIII s.

Ítem, acordam R. Fiador: en Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VIII s.

Suma: II l., XVI s.

Suma: XII l., II s.

fol. 40 r.

Ítem, acordam Bernat Paliser. Posa en casa de na Fanera, a Sen Johan. Fiadora: la dita Fanera. Donam-li paga d'un mes: I l., XIII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XIII s.

Suma: III l., VIII s.

Ítem, acordam Andreu Fuster. Posa a l'alberc d'en Faner, a Sen Johan. Fiador: Francesch Garsia. Donam-li paga d'un mes: I l., XVII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XVII s.

Suma: III l., III s.

Suma: III l., III s.

Ítem acordam P. Janer. Posa en casa d'en P. Fontana, al carer de Bonayra. Fiadors: P. de Vilavedra e Bonanat Borel, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XII s.

Suma: III l., III s.

Ítem, acordam Bonanat Borel. Posa al carer d'en Borja, en casa d'en Alegra. Fiadors: P. de Vilavedra, mariner, e Bonanat Borel, acordat. Està a les cases d'en Bernat Valentí, a la Volta. Pres de paga d'un mes: I l., XII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XII s.

Suma: III l., III s.

Suma: XIII l., XII s.

fol. 40 v.

Ítem, acordam G. Miquel. Està davant en Borasà, a Sen Jacme, ab sa muler. Fiador: Mateu Sator. Està davant lo cabíscol, pres Santa Maria. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, per un coutel de sinta que pres: -l., III s., VIII.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VI s., III.

Suma: III l.

Ítem, acordam Simon Vergili. Està prop lo bany de Senta Clara. Fiador: Jacme Farer, acordat. Donam-li paga d'un mes: I l., X s.

Ítem li fem compliment per l'altra mes: I l., X s.

Suma: III l.

Ítem, acordam Berenguer Perpinyà,^{bh} qui stà al servesial d'en Taulaguera. Fiador: P. Sagrera. Donam-li paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, per I coutel de sinta que pres: -l., III s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., V s.

Suma: II l., XVI s.

Ítem, acordam Jacme Jordi, jermà d'en Jordi, algotzir nostra. Fiador: lo dit algotzir. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., XV s.

Suma: III l., X s.

Suma: XII l., VI s.

fol. 41 r.

Ítem, acordam Francesch Ninot. Està a Sen Salvador, en las cases d'en Canals, sartra. Està ab sa muler. Fiador: Bernat Samsó. Està davant Sen Miquel, pres d'en P. Andreu. Donam-li paga d'un mes: I l., VII s.

Ítem, li fem compliment per l'altra mes: I l., VII s.

Suma: II l., XIII s.

fol. 41 v. blanc.

fol. 42 r.

Aquests són los sobrasalents balestés que acordam:

Ítem, acordam R. Boraleras. Està al poador de na Xona. Fiador: n'Ambert Toreyas. Donam-li paga d'un mes: I l., XIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s., III.

Ítem, acordam Jacme de Déu. Està al carer d'en Sureda. Fiador: en Banet Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li prestam per l'altra mes en Malorques: -l., VIII s., III.

Ítem, acordam Johan Baset. Està al carer d'en Pons Sescases, a Sen Francesch. Fiador: en Banet Blancas. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li pagam per lo segon mes: I l., XV s.

Suma: VI l., XI s., VIII.

fol. 42 v.

Ítem, acordam P. Marser, de casa d'en Clariana. Donam-li de paga d'un mes: I l., VIII s.

Ítem, li pagam per lo sagon mes: I l., VIII s.

Ítem, acordam P. Metje. Està en les cases d'en Johan Abri. Fiador: Mateu Saragosa, acordat. Conex-lo en Rigolelha, còmit nostre e met balesta. Donam-li paga d'un mes: I l., XV s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s.

Ítem, acordam Nori, de casa d'en Clariana. Fiador: n'Uguet de Muntagut, de casa d'en Clariana. Donam-li de paga d'un mes: I l., XIII s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., XIII s.

Ítem, acordam R. Gastó, de casa d'en Clariana. Fiador: n'Uguet de Muntagut, de casa d'en Clariana. Donam-li de paga d'un mes: I l., X s.

Suma: VII l., XVIII s.

fol. 43 r.

Ítem, acordam Bernat de Valflor, de casa d'en Clariana. Donam-li de paga III reys d'or, qui valen de moneda longa, a raó de XXVII s., VI, muntan: III l., II s., VI.

Ítem, acordam G., del governador, per sobrasalent balester. Fiador: Bertran de Muntpesat, companyó^{bi} del governador. Donam-li de paga d'un mes: I l., X s.

Ítem, acordam Jacme Martí, per sobrasalent balester, e per so, com és bon escrivà, posam-lo a la taula per escriura los acordats de las galeas e de la barqua. Comensam de cordar e de posar taula, a XV de fabrer. En tot lo viatge a tenguts andresats los comtes dels acordats e fet pagament en Tunis e préstechs e el retornament del viatge e a fer lo conta dels acordats e ansems ab l'onrat procurador^{bk} reyal comtat e pagat los dits acordats fins al jorn de vuy que avem IX de noembra e són VII messos e XXV dies: XXIII l. mayorquines.

fol. 43 v.

Acordaments dels notxers de la galea sotil

Ítem, acordam Miquel Terats. Donam-li paga d'un mes de longa moneda: III l., XV s.

Ítem acordam Ferrer Descol. Donam-li de paga d'un mes, de longa moneda: III l., XV s.

Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VIII s.

Ítem, acordam Berenguer Cudinacs. Donam-li de paga d'un mes, de longa moneda: III l., XV s.

Entrà en cambi seu G. Roqué, notxer.

Ítem, acordam G. Sagí. Donam-li de paga d'un mes, de longa moneda: III l., XV s.

fol. 44 r.

De la galea sotil

Ítem, acordam Jacme Degó. Donam-li de paga d'un mes, de longa moneda: III l., XV s.
Ítem, acordam Lorens Bausarenys, mestra d'axa. Donam-li paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, acordam G. Planels. Donam-li paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, acordam Johan Jordi. Donam-li paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, acordam n'Antoni Bergadà. Donam-li paga d'un mes: V l., X s.

fol. 44 v.

Notxés de la galea major

Ítem, acordam Pons Rux. Donam-li de paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, per III lliures de formatje: -l., I s., VI.
Ítem per vinagra: -l., -s., VI d.
Ítem, acordam G. Bertran. Donam-li de paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, per III lliures de formatje: -l., I s., VI.
Ítem, per vinagra: -l., -s., VI d.
Ítem, acordam Johan Frexet. Donam-li de paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, per III l. de formatja: -l., I s., VI.
Ítem, per vinagra: -l., -s., VI.
Ítem, acordam G. Carbonel. Donam-li de paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, per III lliures de formatje: -l., I s., VI.
Ítem, per vinagra: -l., -s., VI d.

fol. 45 r.

Notxés de la galea major

Ítem, acordam Bernat Albertí, calafat. Donam-li de paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, per vinagra: -l., -s., VI d.
Ítem, acordam Antoni Ferando. Donam-li de paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, per III lliures de formatje: -l., I s., VI d.
Ítem, per vinagra: -l., -s., VI.
Ítem, li donam n'Andriol II reys d'or, que pres en G. Magraner per nom seu.
Ítem, acordam A. Garau. Donam-li de paga d'un mes: III l., XV s.
Ítem, per III lliures de formatjes: -l., I s., VI.
Ítem, per vinagra: -l., -s., VI d.
Ítem, acordam R. Arboreda. Donam-li de paga d'un mes: V l., X s.

fol. 45 v.

Acordam proers de la galea major

Ítem, acordam Guilelmo Saret. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, acordam Bernat Vilar. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.

Ítem, acordam Jacme Esteve. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, acordam P. Asteve. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.

fol. 46 r.

Proers de la galea major

Ítem acordam P. Domènec. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, acordam Francesch Gariga. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, acordam G. Payró. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, acordam Jacme Figuera. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.

fol. 46 v.

Acordaments dels proers de la galea sotil

Ítem, acordam R. Reg. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VI s.
Ítem, acordam Fransès Ferrer. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, acordam Fransesc Safont. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, acordam Tomàs Fuster. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
Ítem, li prestam per l'altra mes: -l., VI s.

* * * *

*Aquest manuscrit està format per 47 folis de paper (30 x 21,50 cms.), escrits per totes dues cares, de les quals n'hi ha 10 en blanc. Està redactat en català, amb lletra cursiva catalana del segle XIV, molt menys cuidada que la lletra de cancelleria, emprant formes ortogràfiques així mateix poc acurades.

Pel que fa a la transcripció, bé que hem respectat l'ortografia original, hi hem introduït petits canvis, per tal de fer-ne més fàcil la lectura. Són els següents:

- Hem adoptat el sistema modern en l'accentuació, puntuació i ús de les majúscules i minúscules.
- Hem regularitzat l'emprament de la *w* i de la *v*; de la *i* i de la *j*; i de la *s* i la *z* en posició medial.
- També hem adoptat un criteri modern a l'hora d'unir i separar les paraules, en lloc de reproduir les formes arbitràries del text. Igualment, hem fet ús de l'apòstrof, del guionet i hem indicat les aglutinacions de paraules amb un punt volat.
- Hem assenyalat, en nota, les repeticions, ratllats, interlineats, ruptures, deterioraments i altres anormalitats del text.
- Les paraules o lletres exigides pel context, que manquen en el manuscrit, per oblit del copista, les hem indicat entre parèntesis; i hem escrit entre claudàtors les paraules o lletres suplides a causa del mal estat de conservació del text.
- Pel que fa a la moneda, les lliures, els sous i els diners els hem abreviat en l., s., i d., respectivament; en canvi, la lliura ponderal no l'hem abreviat mai.

NOTES

a. a mi, interlineat. -b. a mi, interlineat. -c. Segueix hol, ratllat. -d. Per oblit de l'autor del manuscrit, manca la menció del mes, que és novembre. -e. L'autor s'equivoca o en el dia de la setmana o en el dia del mes, doncs en l'any 1344, el 21 de novembre no podia ser un dilluns. -f. L'autor s'equivoca o en el dia de la setmana o en el dia del mes, doncs en l'any 1344, el 20 de novembre no podia ser un dimecres. -g. mesta en el manuscrit. -h. compayó, en el ms. -i. L'autor s'equivoca o en el dia de la setmana o en el dia del mes, doncs en l'any 1344, el dia 25 de novembre no podia ser un dilluns. -k. Idem. El primer dia de desembre de 1344 no podia ser un dilluns. -l. masí, en el ms. -m. de còpols, repetit en el ms. -n. Segueix Fran. -o. Al marge esquerre hi ha una ma dibuixada, amb un dit que assenyalava cap a la dreta. -p. L'any 1344, el 21 de novembre no podia ser un dissabte. -q. Segueix col, ratllat. -r. leya, en el ms. -s. Segueix a Porto Pi, ratllat. -t. leya, en el ms. -u. L'any 1344, el dia 1 de desembre no podia ser un divendres. Hi ha, per tant, un error. -v. Totes les persones enrolades, els noms de les quals figuren en els folis 13 r., 13 v., 14 r., 14 v., i 15 r. tenen una senyal en forma de creu, bé damunt la paraula 'Ítem', bé al costat de la quantitat. -x. Rosiyol, en el ms. -y. senesal, en el ms. -z. Frase inacabada en el ms. -aa. compayó, en el ms. -ab. Segueix VIII l., ratllat. -ac. VII, en el ms., per error. -ad. colls, en el ms. -ae. leya, en el

fol. 47 r.

Proers de la galea sotil

Ítem, acordam G. Rovira, calafat. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
 Ítem, acordam P. Santiga. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
 Ítem, acordam G. Alzina. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.
 Ítem, acordam Bernat Saleles. Donam-li de paga d'un mes: II l., X s.*

ms. -af. leya, en el ms. -ag. leya, en el ms. -ab. Equivocació de l'autor. Hi ha de dir dimecres. -ai. seya, en el ms. -ak. seyer, en el ms. al. manuts, repetit en el ms. -am. compayó, en el ms. -an. costa, en el ms. -ao. compayó, en el ms. -ap. Perpeya, en el ms. -aq. Perpiya, en el ms. -ar. de, repetit en el ms. -as. en casa, repetit en el ms. -at. acodam, en el ms. -au. cuyat, en el ms. -av. a la partida, repetit en el ms. -ax. Bayuls, en el ms. -ay. Està, repetit en el ms. -az. Carnisera, en el ms. -ba. Juyat, en el ms. -bb. Juyat, en el ms. -bc. Depaxeys, en el ms. -bd. Depaxeys, en el ms. -be. Viya, en el ms. -bf. Segueix arc, ratllat. -bg. cuyat, en el ms. -bh. Perpiya, en el ms. -bi. compayó, en el ms. -bk. procurdor, en el ms.

DOCUMENTS*

1

1344, octubre, 26. Barcelona.

Pere el Ceremoniós comunica a Benet Blanques, ciutadà de Mallorca, que, atès que ell i el cavaller Guillem de Clariana han d'anar conjuntament a Tunis com a missatgers, els seran lliurades dues galères per Mateu de Besanta, amb les quals podran traslladar-se a aquella ciutat nord-africana. El rei vol que, abans de partir, parlin de l'afer de la missatgeria amb l'esmentat Besanta, ja que aquest darrer en fou promotor.

Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA), Cancelleria (C), registre (reg.) 1409, foli (fol.) 127 v.

En Pere, per la gràcia de Déu, et cetera, a l'amat nostre en Benet Blanchas, ciutadà de Mallorches, salut e dilecció.

Ffem-vos saber que nós, confiant de la vostra discreció e lealtat, havem ordonat que vós, ensemps amb l'amat nostre en G. de Clariana, cavaller, anets per nós e de part nostra al rey de Tunis, sobre e per alguns affers nostres dels quals lo dit en G. de Clariana porta plenera informació [...],^a que vosaltres abduy ensemps e quiscun de vosaltres per lo tot, puxats complir e a[cabar]^b la dita missatgeria, segons que en les cartes dels procuratoris per nós a vosaltres [abduy]^c fets és plenerament contengut. E que en la ciutat de Mallorches vos sien [lliur]^d rades dues galees per lo feel nostre en Matheu de Basanta, cònsol nostre en Tunis, ab les quals passets a Tunis e compliscats la dita missatgeria. E lo dit c[ònsol]^e ha menament nostre que deie provehir de vestir e d'altres messions al dit G. [de C.]^f lariana e a vós necessàries e a les vostres companyies axí matex, per què volem [e us]^g manam que us aparalets encontinent d'[anar]^h lo dit viatge, en manera que c[om lo]ⁱ dit en G. de Clariana serà aquí, vós [... ..]^j E en açó per res no haia falla. E en los dits affers [... ..]^k Clariana ensemps, vós vullats haver diligentment e curosa, axí com dit és [...].^m E en tot ço que parlarets ne tractarets dels dits affers, volem que aiats [... ..]ⁿ lo dit cònsol, per ço com ell és stat promovedor dels dits affers, car semblantment ne havem fet manament al dit G. de Clariana. E per ço com segells nous encara no havíem fets fer, havem fets segellar les presents ab lo segell nostre acustumat.

Dada en Barchinona, a XXVI [dies del]^o mes d'octubre, anno Domini M^o CCC^o XLIII°. Signata.

Iacobus Conesa, ex provisione facta [in consilio regio ad relacionem thesaurarii].^p

*En la transcripció dels documents hem seguit les mateixes normes indicades pel que fa al quadern de comptes. Afegirem que el canvi de foli queda assenyalat amb dues ratlles inclinades.

a. Trencat. -b. Trencat. -c. Trencat. -d. Trencat. -e. Trencat. -f. Trencat. -g. Trencat. -h. Trencat. -i. Trencat. -k. Trencat. -l. Trencat. -m. Trencat. -n. Trencat. -o. Trencat. -p. Trencat.

2

1344, octubre, 26. Barcelona.

Pere el Ceremoniós informa Arnau d'Erill, governador del regne de Mallorca, que ha manat que Guillem de Clariana, cavaller, i Benet Blanques, ciutadà de Mallorca, vagin com a missatgers al rei de Tunis. Per la qual cosa li ordena que faci preparar dues galeres, de les millors que

hi hagi a Mallorca i les lliuri a Mateu de Besanta, cònsol de Tunis, el qual amb 22.000 sous barcelonins (1.100 lliures) que rebrà del porter reial Bonanat de Cases Gemes, les armarà i farà la despesa dels missatgers. Li diu també que mana als jurats de Mallorca que li cedeixin les esmentades galeres, les quals els seran restituïdes en acabar el viatge, i li prega que insisteixi prop d'ells que no produeixin cap retard en l'afer.

ACA, C, reg. 1409, fols. 127 r. -127 v.

En Pere, per la gràcia de Déu, *et cetera*, al noble e amat conseller nostre n'Arnau d'Arill, governador del dit regne de Mallorches, salut e dilecció. Fem-vos saber que havem ordonat que ls amats en Guillem de Clariana, cavaller, e en Banet Blanchas, ciutadà de Mallorches, vaien per missatgers de part nostra al rei de Tunís, per certs affers nostres, los quals missatgers se deuen [....] ^a de present en la dita ciutat de Mallorches. Per què volem e spressament vos manam que, encontinent, vista la present, fessats apparalar dues galeas de les millors que sien a Malorches ab totes lurs exàrcies, armes e altres apparalaments necessaris a les dites dues // galeas e fets-les spalmar e metre encuns e liurats aquelles al feel nostre en Matheu de Basanta, cònsol nostre en Tunís, lo qual, per la dita rahó vos trametem. Car, lo dit Matheu, havent dels procuradors nostres reials e del feel porter nostre, Bonanat de Cases Gemes, XXII mil sols de barchinonenses, los quals li manam ésser aquí liurats, farà a les dites dues galees, d'altra part, compliment a l'armament d'aquelles e la missió dels dits missatgers, segons que d'açò és ja per nós plenerament informat. E vós, així com nós, havets cor e volentat de servir, donats en açò endreça e espeegament, encontinent, sens tota dilació. Car, los affers són tals que hauria perill en la triga. E nós, per altra letra nostra, la qual, ensemps ab la present, vos trameten, scrivim als jurats e prohòmens de la ciutat de Malorches que les dites dues galees deien a vós liurar, de les millors que haien, ab lurs exàrcies, armes e altres aparalaments e spalmares. Car, com seran tornades del dit viatge, si a Déu plau, vós lus farets retre e restituir, encontinent, les dites galees. Per què, si necessari hi és, presentats als dits jurats la dita letra. E requirets-los els pregats de part nostra que, tantost, sens tota triga, deien donar spatxament a açò. E faran-nos-en agradable plaer e servey. E per ço, com los segells nostres encara no havíem fets fer, havem fets segellar les presents ab lo segell nostre acostumat.

Dada en Barchinona, a XXVI dies del mes d'octubre, anno Domini M^o CCC^o XL° quarto. Signata.

Jacobus Conesa, ex provisione facta in consilio regio ad relacionem thesaurarii.

a. Trencat.

3

1344, octubre, 28. Barcelona.

Pere el Cerimoniós demana als jurats i prohòmens de la ciutat de Mallorca que lliurin al governador de l'illa, Arnau d'Erill, quan els les sol·liciti, dues galeres bones per a navegar, de les millors que tinguin, amb totes lurs exàrcies, per tal que els ambaixadors que vol trametre al rei de Tunis puguin traslladar-se a l'esmentada ciutat nord-africana. Les galeres els seran restituïdes en tornar del viatge.

ACA, C, reg. 1409, fol. 128 r.

Petrus, Dei gracia *et cetera*, ffidelibus nostris iuratis et probis hominibus civitatis Maiorice, salutem *et cetera*.

Quia nos ordinavimus nostros speciales nuncios mitti ad regem Tunicii pro nostris expressis negociis, cum duabus videlicet galeis parandis et armandis in civitate predicta; propter quod, fidelitatem vestram requirimus et rogamus quatenus, si per nobilem et dilectum consiliarium nostrum Arnaldum de Erillo, gubernatorem dicti regni Maiorice, fueritis requisiti, tradatis ilico dicto gubernatori seu cui idem gubernator vobis dixerit, pro parte nostra, duas galeas, aptas ad navigandum et spalmares, quam melioribus quam habetis, cum exarciis, armis et aliis aparatibus quibuscumque et hoc minime [defficientis si quis honorum] ^a nostrum carum geritis et nobis cupitis servire. In [....] ^b enim signatum [nobis servitium]. ^c Et cum a viagio redierint ipsas [....] ^d gubernatori restitui fa[ciatis] ^e atque tradi. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus, presentes nostro sigillo solito iussimus sigillari.

Datum Barchinone, quinto kalendas novembris, anno Domini M^o CCC^o XLIII°. Signata. Jacobus Conesa, ex provisione facta in consilio ad relacionem thesaurarii.

a. Trencat. - b. Trencat. - c. Trencat. - d. Trencat. - e. Trencat.

4

1344, octubre, 28. Barcelona.

Atès que Mateu de Besanta havia fet alguns parlaments amb el rei de Tunis per manament de Pere el Cerimoniós i hauria d'armar dues galeres per a traslladar-se amb dos ambaixadors a aquella ciutat, el rei li assigna la quantitat de 22.000 sous barcelonins (1.100 lliures), amb la condició que, a més de l'esmentada quantitat, bestragués tots els diners que li fessin falta per a l'armament de les naus, del seu propi peculí. El rei concedeix a Besanta que tot allò que haurà bestret s'ho cobri del numerari que el sultà de Tunis tindrà l'obligació de pagar, sense haver-ne de retre comptes a cap oficial reial.

ACA, C, reg. 1409, fols. 128 v. -129 r.

No transcrivim aquest document perquè està molt mal conservat.

5

1344, octubre, 28. Barcelona.

Pere el Cerimoniós mana al porter, Bonanat de Cases Gemes que, dels primers diners que arribin a les seves mans d'una certa quantitat de florins que la reial cúria ha de rebre, en lliuri, sense dilació, a Mateu de Besanta, cònsol de Tunis, 11.000 sous barcelonins que va decidir que li fossin assignats, juntament amb altres 11.000 més que li n'han de donar els procuradors del reial patrimoni en el regne de Mallorca, per tal que pugui armar dues galeres i per a d'altres afers. Afegeix que si els esmentats procuradors no fessin a mans de Besanta els 11.000 sous que li havien de donar, que ell els hi lliuri de la quantitat de florins esmentada, de tal manera que Besanta reuneixi els 22.000 sous (1.100 lliures), i rebi d'ell les àpoques corresponents.

ACA, C, reg. 1409, fols. 128 r. -128 v.

Petrus, Dei gracia, *et cetera*, ffideli hostiario nostro, Bonanato de Casis Gemes, salutem *et cetera*.

Mandamus et dicimus vobis [.....] ^a quatenus de [primis denariis] ^b ad manus vestras

provenientibus, pretexto comissionis noviter per nos nobis facta [.....] ^c in civitate Maiorice nostro nomine, quadam quantitate florenorum nobis et nostro [.....] ^d comissione [.....] ^e declaratur, tradatis et deliberetis, absque / / mora, fideli nostro Matheo de Basanta, consuli nostro in Tunicio, undecim mille solidos barchinonenses quos eidem tradi providimus cum aliis undecim mille solidis sibi tradendis per procuratores nostros patrimonii dicti regni Maiorice, pro armandis duabus galeis et aliis negociis nostris. Et hoc ^f nullatenus immutetis, seu etiam differatis. Volumus, insuper, quod si dicti nostri procuratores ilico, iuxta nostrum mandatum, non tradiderint undecim mille solidos barchinonenses ^g ultra dictos [undecim] ^h mille solidos barchinonenses, quos vos tradere debetis, quod vos, indubie et sine aliqua tarditate, tradatis ipsi Matheo alios undecim mille solidos barchinonenses, ex quantitate florenorum predicta, sicquod idem Matheus omnes dictos viginti duos mille solidos pro expedicione [negociorum nostrorum] ⁱ predictorum [.....] ^k recipere valeat seu habere, recuperando ab ipso Matheo presentem et litteram executoriam [....] ^l de eo quod sibi tradideritis hac de causa. Nos, enim, per presentem, mandamus magistro rationali nostre curie vel alii cuicumque vestrum compotum audituro quod quicquid sibi constiterit vos dicto Matheo, pretexto huius mandati tradidisse, in vestro recipiat compoto et admitat. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus, presentes nostro sigillo solito iussimus sigillari.

Datum Barchinone, quinto kalendas novembris, anno Domini M^o CCC^o XLIII°. Signata.

Jacobus Conesa, ex provisione facta in consilio regio ad relacionem thesaurarii.

a. Trencat. - b. Trencat. - c. Trencat. - d. Trencat. - e. Trencat. - f. Segueix aliquatenus, ratllat. - g. Segueix ex quantitate, ratllat. - h. Trencat. - i. Trencat. - k. Trencat. - l. Trencat.

6

1344, octubre, 28. Barcelona.

Pere el Cerimoniós informa Bernat de Morera i Bertran Roig, procuradors del patrimoni reial en el regne de Mallorca, que, per tal que siguin armades dues galeres per a traslladar uns ambaixadors a Tunis, vol posar a disposició de Mateu de Besanta la quantitat de 22.000 sous barcelonins (1.100 lliures), mentre que la resta de diner necessari per a completar l'armament la posarà Besanta del seu propi peculí, segons un pacte establert entre aquest darrer i el tresorer reial. Els mana que paguin a Besanta 11.000 sous i si, dintre pocs dies, el porter reial, Bonanat de Cases Gemes, encara no li ha donat els altres 11.000 sous (d'una quantitat de florins que ha de rebre) per a totalitzar l'import esmentat de 22.000 sous barcelonins, que els hi lliurin ells, i obtinguin de Besanta les àpoques corresponents.

ACA, C, reg. 1409, fol. 128 r.

Petrus, Dei gracia, et cetera, ffidelibus nostris Bernardo de Moraria et Bertrando Rubei, procuratoribus patrimonii regii dicti regni Maiorice, salutem et gratiam.

Ecce, quod nos, pro nostris negociis, ordinavimus quod de presenti parentur et armentur in civitate Maiorice per fidelem nostrum Matheum de Basanta, consulem nostrum in Tunicio, due galee quas ad regem Tunicii, cum [nostris] ^a specialibus nunciis et dicto consule disposuimus destinandas. Pro quarumquidem galearum armamento et sumptibus et aparatibus dictorum nunciorum, providimus tradi et deliberari dicto Matheo de Basanta [viginti duorum] ^b mille solidorum barchinonensium. Et residuum ad complementum armamento dictarum galearum et sumptuum dictorum nunciorum, dictus Matheus, de proprio, iuxta pactum inter nostrum thesaurarium, pro parte nostra, et ipsum initum, habet bistrahere et tenetur. Quare, volumus vobisque et utrique vestrum dicimus et districte precipiendo mandamus quatenus, visis presenti-

bus, mora et [....] ^c tribuatis et ^d deliberetis [dicto] ^e Matheo de Basanta undecim mille solidos barchinonenses. Et hoc nullatenus immutetis, seu etiam differatis. Volumus, insuper, quod si Bonanatus de Casis Gemis, hostiarius noster, ilico seu infra breves dies non tradiderit dicto Matheo undecim mille solidos barchinonenses ad complementum viginti duorum millium solidorum predictorum, ex quadam quantitate florenorum quam, nomine et pro parte nostre curie, recipere de presenti debet in civitate Maiorice, ex causis in littera commissionis per nos dicto hostiario inde facte contentis, quod vos tribuatis et deliberetis dicto Matheo ipsos undecim mille solidos ad complementum dictorum viginti duorum millium solidorum, recuperando ab ipso Matheo presentem, cum apocha de eo quod sibi tradideritis hac de causa. Nos, enim, per presentes, mandamus magistro rationali nostre curie vel alii cuicumque vestrum compotum audituro, quod quicquid sibi constiterit vos dicto Matheo pretexto huius mandati tradidisse, in vestro recipiat compoto et admitat. Et quia sigilla nova nondum fieri feceramus, presentes nostro sigillo solito iussimus sigillari.

Datum Barchinone, V^o kalendas novembris, anno Domini M^o CCC^o XLIII°. Signata. Jacobus Conesa, ex provisione facta in consilio regio ad relacionem thesaurarii.

a. Trencat. - b. Trencat. - c. Trencat. - d. Segueix solvatis, ratllat. - e. Trencat.

7

1344, novembre, 20. Barcelona.

Pere el Cerimoniós mana a Arnau d'Erill, governador del regne de Mallorca que, atès que Guillem de Clariana, cavaller, i Benet Blanques, ciutadà de Mallorca, van en ambaixada al regne de Tunis i, per a això, Mateu de Besanta arma dues galeres, faci un complement monetari a l'esmentat Besanta per tal d'afrontar l'armament de les susdites galeres i les despeses dels nuncis i que no ho retardi.

ACA, C, reg. 1409, fol. 132 v.

Petrus et cetera, nobili et dilecto nostro Arnaldo d'Erillo, gubernatori in dicto regno Maiorice, salutem et cetera.

Iam scitis qualiter nos ordinavimus quod dilecti nostri Guillelmus de Clariana, miles, consiliarius noster, et Benetius Blanchasii, civis Maiorice, pro certis nostris negociis ad regem Tunicii nunc accedant, cum duabus galeis parandis et armandis in dicta civitate per fidelem nostrum Matheum de Basanta, consulem nostrum in Tunicio. Quocirca, volumus et vobis expresse iniungendo mandamus quatenus, incontinenti, faciatis fieri complementum cum effectu dicto Matheo de Basanta, super hiis omnibus que pro armamento dictarum galearum et apparatibus ac sumptibus nunciorum predictorum et expedicionem legacionis predictae necessaria existunt, prout de hiis iam per alia litteras nostras vobis et procuratoribus [patrimonii] ^a nostri regii regni Maiorice pridie duximus scribendum. Et hec sint honorem nostrum [.....], ^b si nobis servire cupitis et placere, aliquatenus non diferatis, cum periculum sit in mora.

Datum Barchinone, XII kalendas decembris, anno Domini M^o CCC^o XLIII°.

Jacobus Conesa, mandato regio facto per thesaurarium.

a. Trencat. - b. Trencat.

1344, novembre, 20. Barcelona.

Pere el Ceremoniós posa en mans del cavaller, Guillem de Clariana, la governació de les dues galeres que fa armar a la ciutat de Mallorca per Mateu de Besanta, amb motiu de l'ambaixada que l'esmentat Clariana, juntament amb el ciutadà de Mallorca, Benet Blanques, han de portar a terme prop del rei de Tunis. Clariana tindrà tota la jurisdicció civil i criminal sobre els homes que vagin a les galeres. El rei mana als còmits, notxers, proers, espatllers, ballesters, cruïllers, remers i a la resta del personal que el reconeguin com a governador, a ell o els seus delegats, i que l'obeeixin.

ACA, C, reg. 1409, fol. 132 v.

Nos Petrus, et cetera.

Confidentes de legalitate et sufficiencia vestri, dilecti consilarii nostri Guillelmi de Clariana, militis, comittimus sive comendamus vobis [cognitionis] ^a et gubernacionis illarum duarum galearum, quas in civitate Maiorice nunc armari facimus per fidelem nostrum Matheum de Besanta, consulem nostrum in Tunicio, racione legacionis per vos dictum Guillelmum de Clariana, una cum dilecto nostro Beneto Blanchasii, civi Maiorice de presenti fiende pro nostris negociis ad regem Tunicii. Ita quod vos, seu quem vel quos ad hec ordinaveritis seu deputaveritis, possitis uti in hominibus dictarum galearum et aliis quibuscumque que in dictis duabus galeis iverint, omni iurisdiccione civili et criminali, tam in eundo in dicta legacione, quam stando ac etiam redeundo. Mandantes universis et singulis comitis, nauxeriis, proheriis, spacleriis, cruyle-riis, balisteriis et remeriis et aliis quibuscumque qui in dictis galeis fuerint, quod vos dictum Guillelmum de Clariana pro [rectore] ^b et gubernatori dictarum galearum ^c habeant et teneant, vobisque seu qui vel quibus [.....] ^d ad hec ordinaveritis vel deputaveritis pareant, obediant et attendant [in omnibus] ^e et singulis de quibus vobis parere, obedire et attendere [tenent et debent]. ^f In cuius rei testimonium, presentes fieri iussimus [nostro sigillo mu] ^g nitas.

Datum Barchinone, XII kalendas decembris, anno [Domini M^o CCC^o] ^h XLIII. Signata.

Jacobus Conesa, mandato regio facto per [.....] ⁱ thesaurarium.

a. Trencat. -b. Trencat. -c. dictarum galearum, interlineat. -d. Trencat. -e. Trencat. -f. Trencat. -g. Trencat. -h. Trencat. -i. Trencat.

1344, novembre, 10. Barcelona

Pere el Ceremoniós mana a Guillem de Clariana i a Benet Blanques, que han d'anar com a missatgers davant del rei de Tunis que, atès que el jueu mallorquí, Sussen Thavell, ha de formar part de l'ambaixada, com a torsimany, li facin provisió de tot allò que és costum pel que fa als torsimanys i que procurin que els béns que foren presos a Dahut Thavell, germà i procurador de Sussen, pels oficials del rei de Tunis, siguin retornats a l'esmentat Sussen.

ACA, C, reg. 1408, fols 133 v. -134 r.

Petrus et cetera, dilecto et ffidelibus suis Guillelmo de Clariana, militi et Benedicto Blancaç, civi Maiorice, nunciis per nos noviter transmittendis ad regem Tunicii, salutem et cetera.

Cum nos ordinaverimus et velimus quod Sussen Thavell, iudeus Maiorice, pro interprete sive torçimany incedat vobiscum in legacione predicta, idcirco, vobis dicimus et mandamus quatenus dicto Sussen provideatis de omnibus hiis quibus interpreti sive torçimany provideri est assuetum tali casu, necnon procuretis, prout vobis possibile fuerit cum dicto rege, quod de rebus et bonis Dahut Tavell, fratri // et procuratori dicti Sussen ablatos, ut dicitur, in partibus Tunicii, per quosdam officiales dicti regis, idem Sussen satisfaccionem integram consequamur. [Mandantes, igitur,] ^a per presentes, magistro rationali curie nostre vel alii cuicumque [vobis compotum recepturo], ^b quod quicquid vos dicto Sussen, racione predicta, duxeritis exsolvendum, in vestro compoto recipiat et admittat.

Datum Barchinone, III idus novembris, anno Domini millesimo CCC^o XLIII°.

A. vicecancellarium.

Jacobus Conesa, mandato regio facto per thesaurarium.

a. Trencat. -b. Trencat.

1345, gener, 25. Perpinyà.

Pere el Ceremoniós mana a Bernat de Morera i a Bertran Roig, procuradors de les rendes i dels drets del rei a la ciutat i al regne de Mallorca, i a Bonanat de Cases Gemes, porter reial que, no obstant qualsevol manament en sentit contrari, despatxin, tan de pressa como puguin, l'armament de les dues galeres que ha disposat que fossin preparades per a poder portar a terme l'ambaixada al rei de Tunis, prop del qual envia Guillem de Clariana i Benet Blanques. Els diu que també ha ordenat als ambaixadors que, així que tinguin les naus a punt, emprenguin el viatge, per tal d'efectuar totes les coses com ell els ha manat.

ACA, C, reg. 555, fol. 80 v.

Petrus et cetera, ffidelibus nostris Bernardo de Moraria et Bertrando Rubei, procuratoribus reddituum et iurium nostrorum civitatis et regni Maiorice, ac Bonanato de Casis Gemis, portario nostro, salutem et cetera. Dicimus et mandamus vobis, expresse, quatenus, non obstante quovis alio mandato in contrarium per nos facto, expediatis, quantum celerius poteritis, armamentum illarum duarum galearum quas nos inibi armari iussimus et alia quacumque necessaria pro facienda legacione apud regem Tunicii, apud quem dilectos et ffideles nostros Guillelmum ^a de Clariana, militem, et Benedictum Blancacii, pro certis nostris negociis providimus destinandos, prout in aliis nostris litteris per nos vobis super hoc directis latius continetur. Hocque aliquatenus non mutetis, seu etiam differatis. Necminus, mandamus huius serie dictis nunciis quod, expedito armamento dictarum galearum et aliis que ad direccionem et expeditionem dicte legacionis fieri et expediri mandavimus in civitate Maiorice, suum viagium arripiant et se ad civitatem Tunicii censerant quam citius poterunt, pro exequendis et complendis, Deo duce, hiis que eisdem nunciis per nostras certi tenoris litteras et capitula duximus comittenda, nullam super hiis dilacionem vel tarditatem aliquatenus apponendo.

Datum Perpiniani, VIII° kalendas ffebruarii, anno Domini millesimo CCC^o XL° quarto.

A. vicecancellarium.

Jacobus Conesa, mandato regio facto per thesaurarium.

a. Guillelmi en el ms.